

د افغانستان بانک

بانک

د افغانستان بانک میاشتنی

نهم کال، اته نوي یمه کڼه د ۱۳۹۴ کال د زمري میاشت

گسترش همکاریهی اقتصادی با ترکمنستان؛
سبب رشد هر چه بیشتر اقتصاد افغانستان میشود

د افغانستان بانک خبرتيا

د افغانستان بانک د قانون د دري دېرشمې مادې مطابق د افغانستان رایجې پیسې او پولې واحد افغانۍ دي، له همدې امله د ټولو افغانانو، دولتي او خصوصي ادارو او مؤسسو څخه غوښتل کیږي څو په قرار دادونو، نورو معاملو او په اقتصادي راکړو او ورکړو کې له افغانیو کار واخلي، ځکه چې افغانۍ په سیمه کې یوه با ثباته پیسه ده چې ستاسو د اقتصادي برنامه جوړونې په ثبات کې ګټوره تمامیږي.

بانک

صاحب امتیاز: د افغانستان بانک

تحت نظر: شفیق الله بارز

مدیر مسوول: یما عفیف

گزارشگران: عبداللطیف بایانی و عبدالحفیظ شاهین

دیزاین: خالد احمد فیضی

فوتوژورنالیست: زیرک ملیا

مترجمین: عین الله عیان و مسعود ودان

مسوول چاپ و توزیع: سید جعفر ایوبی

آدرس: آمریت عمومی اسناد و ارتباط، د افغانستان بانک

تلفون: ۰۰۹۳۰۲۰۲۱۰۴۷۶۱

فکس: ۰۰۹۳۰۲۰۲۱۰۰۳۰۵

پست الکترونیکی: magazine@dab.gov.af

صفحه الکترونیکی: www.dab.gov.af

د دې ګڼې مطالب

ګسترش همکاريهای اقتصادی با ترکمنستان؛ سبب رشد...

د افغانستان د سوداګرۍ او صنایعو د خونې د کارو بار...

د افغانستان د بانکي نظام د شتمنیو او اماناتو بهیر

بانکونوت های مندرس در زون شمال حریق گردید

د پولې سیاست موخې

په ختیځ زون کې را ټول شوي زاړه بانکونو پونه ...

د افغانستان بانک و شبکه هاي اجتماعي

مختصری در مورد جهانی شدن

اقتصاد روسیه پس از تحریم ها

د افغانستان د بانکدارۍ قانون

د نړۍ اقتصادي خبرونه

ځنګل او د هغې اقتصادي اهمیت

استفاده از منابع داخلی کلید رشد اقتصادی کشور

فقر مسبب نا امنی، سرقت، بدبختی و ده ها چالش دیگر

یاد آوری: به غیر از سرمقاله که دیدگاه رسمی "مجله بانک" است، مسوولیت مضامین و مقالات دیگر به نویسندگان آن بر

می گردد، همچنان استفاده از مقالات و تصاویر مجله با ذکر مأخذ مجاز است.

گسترش همکاری‌های اقتصادی با ترکمنستان؛ سبب رشد هر چه بیشتر اقتصاد افغانستان میشود

تعهدات و توافقات اخیر میان ترکمنستان و افغانستان در مورد حمایت فنی از صنعت قالین افغانستان، عملی ساختن پروژه ترانزیت برق ترکمنستان از راه افغانستان به پاکستان، کمک‌های فنی در پیاده شدن پروژه سراسری راه آهن در افغانستان، گسترش راه‌های ترانزیتی میان افغانستان و ترکمنستان به ویژه زمینه سازی برای بازسازی راه ابریشم، ساخت راه لاجورد، آغاز کار پروژه تاپی، گسترش حجم تجارت میان دو کشور و سایر پروژه‌های اقتصادی که بیشتر از ده پروژه می‌شود، به اقتصاد افغانستان می‌تواند، مفید واقع گردند.

افغانستان در حال حاضر نسبت محدودیت منابع عایداتی، اکثر مصارف خویش را از کمک‌های مالی جامعه جهانی تأمین می‌نماید که در کنار آن با وجود تلاش‌های دولت زمینه کار و منبع درآمد برای تعدادی موجود نیست، مشکلات ترانزیت و انتقال اموال صادراتی و وارداتی از دیر زمانی به مثابه یک چالش برای افغانستان باقی مانده است. از طرف دیگر فقر و بیکاری روز تا روز به مهاجرت‌ها می‌افزاید که جهت رفع این همه معضلات افغانستان

به همکاری و تعهدات کشور‌های همسایه و فراتر از آن نیاز دارد.

با در نظر داشت موضوعات فوق افغانستان من حیث همسایه ترکمنستان و پل ارتباطی میان کشور‌های آسیای میانه و جنوب آسیا از انتقال گاز و برق از راه افغانستان به جنوب آسیا من حیث یک منبع عایداتی، ترانزیت برق کشور‌های همسایه و خریداری آن به قیمت پائین جهت رفع نیازمندی مردم، افزایش میزان تجارت با ترکمنستان بخصوص صدور کالاها و تولیدات افغانستان به ترکمنستان و سایر پروژه‌های وعده داده شده استفاده مؤثر نموده تا از یک طرف زمینه کار برای کارگران افغان که در جاده‌ها در پی کار اند فراهم شده و از سوی دیگر منفعت زیادی نصیب اقتصاد نوپای کشور نماید تا در آینده شاهد رشد و انکشاف اقتصادی کشور عزیز خود باشیم و می‌توان گفت که عملی شدن پروژه‌های فوق نه تنها به منافع مردم دو کشور کمک می‌نماید، بلکه ثبات دوامدار، تفاهم و همکاری و در نتیجه بهبود اقتصادی را در منطقه به بار خواهد آورد. □

د افغانستان د سوداګرۍ او صنایعو د خونې د کارو بار اوومه سروې

د دې ډول سرویګانو په لار اچول، د هېواد له اقتصادي ودې سره مرسته کوي، ځکه هغه ننگونې چې د هېواد د اقتصادي ودې د لارې خنډ کيږي د بېلابېلو سکتورونو په هوکړې سره له منځه ځي. د افغانستان د سوداګرۍ او صنایعو د خونې د کاروبار د اوومې سروې پایلې چې څه موده مخکې

یو شمېر ولایتونو کې د کارو بار په مسایلو او د کورني ناخالص تولید د ودې د بهیر د پیژندلو په شاخصونو باندې د افغانستان د سوداګرۍ او صنایعو د خونې لخوا دا پروسه تطبیق شوه. دې سروې راتلونکو میاشتو لپاره د کورني ناخالص تولید په کچه کې شاخصونه او بدلونونه بررسی کړي چې

په افغانستان کې د کاروبار د وضعیت سروې هر کال د آلمان د همکاريو د ادارې په مالي او تخنیکي مرسته په لار اچول کيږي. آلمان له ۱۳۹۱ هجري لمريز کال راپدېخوا د افغانستان د سوداګرۍ او صنایعو له خونې سره د دې سروې په پلي کیدو کې مرسته کوي. د روان کال په اوږدو کې هم د هېواد په

ترسره شوې وه، د روان کال د زمري په ۱۳ نېټه د يو کنفرانس په ترڅ کې وړاندې شوې.

د افغانستان بانک لوی رئيس ښاغلي خليل صديق چې په دې کنفرانس کې يې ګډون کړی ؤ، د افغانستان د سوداګرۍ او صنايعو د خونې سروې يې ټولو وزارتونو او سکتوري مؤسسو لپاره خورا ګټوره وبلله او زياته کړه چې د دې سروې په بنسټ ټول وزارتونه، ادارې او ذیدخلې مؤسسې کولای شي د شته ستونزو او ننگونو د له منځه وړلو لپاره مناسبې حل لارې د اړوندې ادارې د ونډې په توګه پيدا کړي.

د افغانستان بانکي نظام د شغلونو د پيدا کولو او د بیکارۍ د کمولو په برخه کې په مستقیمه او غیر مستقیمه توګه زموږ هېواد والو ته ډېری اسانتیاوې او خدمتونه رامنځ ته کړي دي چې کولای شو د صرافۍ د خدمتونو له فعالیت، د پولي خدمتونو د فټرونو له جوړیدو، د افغانستان د بانکي سکتور د پوړونو د ورکړې له لارې د صنعتي، سوداګریزو، ودانیزو او د کسب او کار د کړنو له اقتصادي تقوینې څخه یادونه وکړو.

د افغانستان بانک لوی رئيس په بانکونو کې د ټکټانې د لوړیدو په اړه خبرې وکړې او د هغه لامل يې په هېواد کې امنیتي ستونزې او د مشتري او بانکوال ترمنځ هوکړه وګڼله او زیاته یې کړه چې د افغانستان بانک له قانون سره سم د ټکټانې نرخ هېڅکله د افغانستان بانک لخوا نه تثبیتېږي، بلکې دا نرخ د مشتري او بانک ترمنځ د هوکړې پر بنسټ صورت مومي، یعنې بانکونه د مشتري قناعت ترلاسه کوي او مشتري د ټکټانې کچه مني، خو ټاکل شوی نرخ باید منصفانه وي.

ورپسې د افغانستان د سوداګرۍ او صنايعو د خونې د عامل پلاوي رئيس د خپلو خبرو په ترڅ کې د هېواد د خصوصي سکتور د ستونزو او ننگونو او د هغه په حل لارو باندې د تمرکز ترڅنګ د یادې شوې سروې پایلې له ګډونوالو سره شریکې کړې او زیاته یې کړه چې سروې د یو هېواد د اقتصادي ودې د لوري د ټاکلو لپاره یو له مهمو ابزارونو څخه ګڼل کیږي.

نوموړي د بلخ او ننگرهار د زونونو د سرویګانو له ترلاسه شویو پایلو څخه د رضایت د څرګندیدو ترڅنګ د کاروبار د وضعیت د اوومې سروې له

پلي کوونکو مسؤلینو څخه مننه وکړه. په دې کنفرانس کې چې د صافي لانډ مارک د هوټل په تالار کې جوړ شوی ؤ، د اقتصاد وزیر ښاغلي عبدالستار مراد، د سوداګرۍ او صنايعو وزیر ښاغلي همایون رسا، د مالې وزارت د عوایدو او ګمرکونو مرستیال ښاغلي گل مقصود ثابت، د مرکزي احصائیې لوی رئيس ښاغلي انجنیر شیر محمد جامي زاده او د ستندرد او نورم د خپلواکې ادارې مرستیال ښاغلي ډاکټر مجیب الرحمن خطیر ګډون کړی ؤ.

باید یادونه وکړو چې دا سروې په کابل، بلخ، کندهار، هرات او ننگرهار کې ترسره شوې ده چې د ودانیزو، سوداګریزو، تولیدي او خدماتي چارو د فکتورونو څېړنه رانغاړي. ■

د افغانستان د بانکي نظام د شتمنیو او اماناتو بهیر

(د ۱۳۸۵ تر ۱۳۹۳ هجري لمريز کال پورې)

د هېواد مالی نظام چې د برياليو نظامونو څخه ګڼل کيږي، په دې وروستيو کلونو کې د پام وړ لاسته راوړنې درلودلې دي چې په دې ترتيب يې د هېواد د اقتصادي ودې په پراختيا کې خپل رول په سمه توګه ترسره کړی دی. د افغانستان مالي نظام چې د بازار اقتصاد د سيستم په اډانه کې فعاليت کوي یو نوی نظام دی چې خپلو پيږدونکو لپاره ارزښتناکه خدمات وړاندې کوي. دې نظام د وخت په تېریدو سره په نوي بانکي ابتکاراتو او محصولاتو سره د افغانستان خلکو پام ځانته راوګرځوه او ښه بانکي خدمتونو په وړاندې کولو سره يې توانيدلی دی چې د نورو اقتصادي سکتورونو په منځ کې ځانګړی ځای پیدا کړي.

بانکي نظام چې د هېواد د مالي نظام يوه برخه ده په دې وروستيو کلونو کې د ټوليزه شتمنیو، اماناتو، ګټې او سياليت

له امله په ښه حالت کې قرار درلوده چې په لنډه توګه مالي نظام تر مطالعې لاندې نيسو.

ټوليزه شتمنی:

د افغانستان د بانکي نظام ټوليزه شتمنی به ۱۳۸۶ هجري لمريز کال کې ۸۴ ميلیارد افغانی (۱.۶۷ ميلیارد ډالر) ته ورسيد چې د ۱۳۸۵ هجري لمريز کال څخه به سلو کې ۵۵ سلنه زياتوالی ښکاره کوی. په ۱۳۸۷ هجري لمريز کال کې د بانکي نظام ټوليزه شتمنی ۱۴۴.۹۸ ميلیارد افغانی (۲.۲۸ ميلیارد ډالر) ته زياته شوې چې د ۱۳۸۶ لمريز کال در کب میاشت په پرتله ۷۳.۳۷ سلنه زیوالی ښکاره کوی. د بانکي نظام ټوليزه شتمنی د ۱۳۸۸ هجري لمريز کال په پای کې، د شمېرو بر بنسټ ۱۸۱.۰۹ ميلیارد افغانی (۳.۸۵ ميلیارد ډالرو) ته ورسیده چې د تیر کال په شان ډیره وده درلودلې ده.

د ۱۳۸۹ هجري لمريز کال د وري په میاشت کې د شتمنیو ودې منفي بهیر درلوده، چې اصلي لامل يې د بانکي نظام په ټوليزه پوړونو کې ستر ټيټوالی او په يوه بانک کې د احتمالي خطراتو لپاره د څو لویو پوړونو د بندیدو کموالی ښودل شوی دی. خو د وري په میاشت بيا بانکي نظام ښه وده درلوده، چې اصلي لامل يې د بانکي نظام په نورو شتمنیو کې د پام وړ زیاتوالی دی. په ۱۳۹۰ هجري لمريز کال کې دا شتمنی ۲۰۸.۵۲ ميلیارد افغانی (۴.۱۸ ميلیارد ډالر) ته زیاته شوې چې د ۱۳۸۹ لمريز کال څخه ۲.۲۹ سلنه زیاتوالی ښکاره کوی. په داسې حال کې چې د ۱۳۸۹ لمريز کال په کب کې ټوليزه شتمنی ۲.۳۸۴ ميلیارد افغانی (۴.۴۸ ميلیارد ډالر) وه. په ۱۳۹۰ لمريز کال کې د شتمنیو تر ټولو ډیره وده دولتی بانکونو درلوده چې ور

پسې د بهرنیو بانکونو نمایندگیو وده کړې ده، په داسې حال کې چې د خصوصي بانکونو ټولیزه شتمنۍ ټیټوالی ښکاره کوي، د دې ټیټوالی لامل د یو شمېر بانکونو په ټولیزه توګه د کابل بانک په دوو برخو وېشل او نوي کابل بانک له خصوصي بانکونو څخه د دولتي بانکونو په قطار کې راوستلو ته ستنېږي.

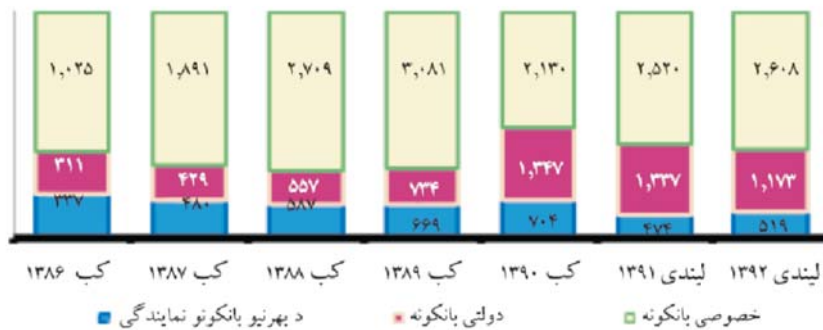
په ۱۳۹۱ کال کې ټولیزه شتمنۍ ۲۲۳.۹۶ میلیارد افغانۍ (۴.۳۳ میلیارد ډالرو) ته ورسید چې د ۱۳۹۰ کال په پرتله ۱۳.۵۶ سلنه زیاتوالی ښکاره کوي، په داسې حال کې چې تیر کال (۱۳۹۰ کال په لیندۍ کې) د بانکي نظام ټولیزه شتمني ۱۹۷.۲۱ میلیارد افغانۍ (۴.۰۱ میلیارد ډالرو) ته رسید. د شتمنیو تر ټولو ډېره وده خصوصي بانکونو درلوده چې د تیر کال په پرتله په سلو کې ۳۱.۸۲ سلنه وده ښکاره کوي، په داسې حال کې چې د دولتي بانکونو وده ۸.۷۰ سلنه وه او د بهرنیو بانکونو نمایندګۍ ۲۹.۳۴ سلنې ټیټوالي ښکاره کوي. د بهرنیو بانکونو د نمایندګیو په شتمنیو کې د پام وړ ټیټوالي لامل د افغانستان نړیوال بانک ته د استندرد چارترد بانک د نمایندګۍ د فعالیتونو

لیرد دی.

په ۱۳۹۲ کال کې د بانکي نظام ټولیزه شتمنۍ ۲۴۵.۶۶ میلیارد افغانۍ (۴.۳۰ میلیارد ډالرو) ته رسید چې به تېره دوره (د ۱۳۹۱ په لیندۍ کې له ۲۲۳.۸۳ میلیارد افغانۍ (۴.۳۲ میلیارد ډالرو) څخه ۹.۷۵ سلنه زیاتوالی ښکاره کوي. د شتمنیو تر ټولو ډېره وده د بهرنیو بانکونو نمایندګیو درلوده چې د

سلنې ونډې سره په دویمه درجه او په پای کې د بهرنیو بانکونو نمایندګۍ د ۱۲.۰۶ سلنې ونډې په لرلو سره په دریمه درجه کې راځي. لاندې ګراف له ۱۳۸۶ هجري لمريز کال څخه تر ۱۳۹۲ کال تر لیندۍ پورې د بانکي نظام په ټولیزې شتمنیو کې د بانکي ګروپونو ونډه ښکاره کوي.

د څو کلونو په ترڅ کې د بانکي نظام په ټولیزه شتمنیو کې د بانکي ګروپونو ونډه

تیر کال (د ۱۳۹۱ لیندۍ) په پرتله ۲۰.۹۶ سلنه زیاتوالی ښکاره کوي، په داسې حال کې چې د خصوصي بانکونو د شتمنیو وده ۱۴.۴۶ سلنه وه او دولتي بانکونه د ۳.۰۸ سلنې ټیټوالي شاهد دی. د بانکي نظام د ټولیزه شتمنیو د سلنې له مخې، خصوصي بانکونه ۶۰.۶۶ سلنې ونډې به لرلو سره په لومړۍ درجه، دولتي بانکونو ۲۷.۲۷

په ۱۳۹۳ کال کې د بانکي ټولیزه شتمنۍ ۲۵۶.۷۹ میلیارد افغانۍ ۴.۳۴ میلیارد ډالرو) ته رسیږي چې به تېره دوره ۱۳۹۲ مالی کال کې له ۲۴۵.۷۵ میلیارد افغانۍ (۴.۳۰ میلیارد ډالرو) څخه ۴.۵۰ سلنه زیاتوالی ښکاره کوي. د بانکي نظام د ټولیزه شتمنیو د زیاتیدو عمده لامل په خزانه کې د نغدو پیسو او د افغانستان بانک باندې د طلباتو او د

بانکونو زیاتوالی په ګوته شوی دی. د شتمنیو تر ټولو ډېره وده خصوصي بانکونو درلوده چې د تیرې دورې (د ۱۳۹۲ لښدۍ) په پرتله ۹.۰۸ سلنه زیاتوالی ښکاره کوي، په داسې حال کې چې دولتي بانکونه د ۱.۷۳ سلنه ودې په لرلو سره په دویم ردیف کې راځي او د بهرنیو بانکونو نمایندګۍ ۱۲.۳۶ سلنه ټیټوالی ښکاره کوي. د بهرنیو بانکونو د نمایندګیو په ونډه کې د ټیټوالي اصلی لامل په کابل کې د هندوستان پنجاب نشنل بانک د نمایندګۍ تړل دي. د بانکي نظام د ټولیزه شتمنیو د سلنې له مخې، خصوصي بانکونه ۶۳.۳۲ سلنې ونډې په لرلو سره په لومړۍ درجه، دولتي بانکونه د ۲۶.۵۶ سلنې ونډې سره په دویمه درجه او په همدې ترتیب د بهرنیو بانکونو نمایندګۍ د ۱۰.۱۱ سلنې ونډې په لرلو سره په دویمه درجه کې راځي.

ټولیزه امانات:

امانات د بانکي سیستم د پور اخیستنې لویه برخه جوړوي چې په ۱۳۸۶ هجري لمریز کال کې ۶۴ میلیارد افغاني (۱.۲۸ میلیارد ډالرو) ته ورسید. دا شمیره د ۱۳۸۵ کال د کب په میاشت په پرتله په

سلو کې ۵۸ سلنه وده یا ۲۳ میلیارد افغاني ډیروالی ښکاره کوي. افغاني امانات د ټولیزه اماناتو ۲۱ سلنه جوړوي چې ۱۴ میلیارد افغاني (۲۶۹ میلیون ډالرو) ته رسید.

په ۱۳۸۷ هجري لمریز کال کې د بانکي نظام امانات ۱۱۷.۷ میلیارد افغاني (۲.۲۹ میلیارد ډالرو) ته زیات شوی. دا شمېره د تیر کال په پرتله ۸۴.۲ سلنه وده کوي. په ۱۳۸۶ هجري لمریز کال کې د بانکي سیستم ټولیزه امانات ۶۳.۹۳ میلیارد افغاني (۱.۳ میلیارد ډالرو) ته رسیدل، د ټولیزه امانات یوازې ۴۲ سلنه په افغاني جوړوي چې کچه یې ۴۹.۰۳ میلیارد افغاني (۹۵۲ میلیون ډالرو) ته رسیږي. ډالري امانات ټولیزه اماناتو ۵۵ سلنه ۶۴.۱۹ میلیارد افغاني — ۱.۳ میلیونه ډالره جوړوي.

د بانکي نظام امانات په ۱۳۸۸ هجري لمریز کال کې د پام وړ وده کړې ده. په همدې کال کې اماناتو ۲۷.۳۳ سلنه وده درلوده. د ۱۳۸۸ کال په پای کې د اماناتو کچه ۱۴۹.۸۷ میلیارد افغاني (۳.۱۹ میلیارد ډالره) ښودل شوې ده. دا شمېره د هېواد د بانکي نظام د ټولې بډیې ۹۴.۵۳ سلنه جوړوي. په ۱۳۸۸ هجري لمریز کال کې په افغانیو د

اماناتو کچه ۴۸.۳۳ سلنې ودې سره، د ټولیزه اماناتو ۳۰.۶۸ سلنه جوړوي چې کچه یې ۴۸.۶۲ میلیارد افغاني (۱.۰۴ میلیارد ډالرو) ته رسید. ډالري امانات د ټولو اماناتو ۶۰.۰۶ سلنه جوړوي او ۹۵.۲۱ میلیارد افغاني (۲.۰۳ میلیارد ډالرو) ته رسید.

امانات په ۱۳۸۹ هجري لمریز کال کې ۱۵۶.۵۴ میلیارد افغاني (۳.۴۴ میلیارد ډالرو) ته رسید چې د بانکي سیستم له ټولیزه بډیېانو ۷۰.۷۶ سلنې سره برابره وه او دا شمېر د تیر کال په پرتله ۴.۴۵ سلنه زیاتوالی ښکاره کوي. د ۱۳۸۸ کال د کب په میاشت کې د بانکي سیستم ټولیزه امانات ۱۴۹.۸۷ میلیارد افغاني (۳.۲۱ میلیارد ډالرو) ته رسید چې له هغې جملې څخه یې د بانکي نظام په افغانیو امانات ۵۴.۰۷ میلیارد افغاني (۱.۱۹ میلیارد ډالرو) ته زیات شوي دي چې ۱۱.۲۱ سلنې زیاتوالي سره د ټولیزه اماناتو په سلو کې ۳۴.۵۴ جوړوي.

د بانکي نظام امانات د ۱۳۹۰ کال د کب میاشتې له قراره ۱۸۰.۴۲ میلیارد افغاني (۳.۶۲ میلیارد ډالرو) ته زیات شوي چې د بانکي نظام ټولیزه بډیېو ۹۴.۱۱ سلنه جوړوي او په مخکنۍ دوره

(د ۱۳۸۹ کب) کې د ۱۵۶.۵۴ میلیارد افغانۍ (۱.۲۱ میلیارد ډالرو) په پرتله یې ۱۵.۲۶ سلنه زیاتوالی موندلی دی. افغانۍ امانات د ټولیزه امانات یوازې ۳۳.۳۴ سلنه جوړوي او ۶۰.۱۶ میلیارد افغانۍ (۱.۲۱ میلیارد ډالرو) ته زیات شوی چې د تیرې دورې په پرتله ۱۱.۲۷ سلنه زیاتوالی موندلی دی. د بانکوالی نظام ډالري امانات ۱۱۵.۰۲ میلیارد افغانۍ (۲.۳۱ میلیارد ډالرو) ته لوړ شوي چې د بانکي نظام د ټولیزه اماناتو ۶۳.۷۵ سلنه جوړوي او د مخکنۍ دورې په پرتله یې ۱۷.۷۹ سلنه زیاتوالی موندلی دی. خصوصي بانکونه د بانکي نظام په ټولیزه اماناتو کې تر ټولو زیاته ۴۹.۴۸ سلنه ونډه لري او د بانکي نظام به ټولیزه اماناتو کې د بهرنیو بانکونو د نمایندګیو او دولتي بانکونو ونډې په ترتیب سره ۳۱.۸۲ سلنه او ۱۸.۶۹ سلنه جوړوي.

په ۱۳۹۱ کال په لیندۍ کې امانات ۱۹۲.۲۴ میلیارد افغانۍ (۳.۷۱ میلیارد ډالرو) ته رسیدې چې د بانکي نظام د ټولیزه اماناتو ۹۲.۷۲ سلنه جوړوي او په مخکنۍ دوره (د ۱۳۹۰ کال په لیندۍ) کې د ۱۷۲.۷۵ میلیارد افغانۍ (۳.۵۱ میلیارد ډالرو) په پرتله ۱۱.۲۸ سلنه

زیاتوالی ښکاره کوي. هغه امانات چې په افغانیو نومول شوي یا د بانکي نظام په افغانۍ امانات ۵۶.۷۷ میلیارد افغانۍ (۱.۰۹ میلیارد ډالرو) ته زیات شوي چې د بانکي نظام د ټولیزه اماناتو ۲۹.۵۳ سلنه جوړوي او د مخکنۍ دورې په پرتله ۱.۸۵ سلنه ټیټ شوی دی. هغه امانات چې په ډالرو نومول شوي یا د بانکي نظام ډالري امانات ۱۲۸.۶۶ میلیارد افغانۍ (۲.۴۸ میلیارد ډالرو) ته رسیدې چې د بانکي نظام د ټولیزه اماناتو ۶۶.۹۲ سلنه جوړوي او د تیرې دورې په پرتله ۱۷.۹۴ سلنه زیات شوی دی. خصوصي بانکونه د بانکي نظام په ټولیزه اماناتو کې تر ټولو ډېره یعنې ۵۷.۷۱ سلنه ونډه لري او د بانکي نظام په ټولیزه اماناتو کې د دولتي بانکونو او د بهرنیو بانکونو نمایندګیو د ونډې په ترتیب سره ۳۰.۸۰ سلنه او ۱۱.۴۹ سلنه جوړوي.

په ۱۳۹۲ کال کې امانات ۲۰۷.۸۲ میلیارد افغانۍ (۳.۶۳ میلیارد ډالرو) ته ورسید چې د بانکي نظام د ټولیزه اماناتو ۹۵.۵۹ سلنه جوړوي او په تیره دوره (د ۱۳۹۱ په لیندۍ) کې د ۱۹۲.۲۴ میلیارد افغانۍ (۳.۷۱ میلیارد ډالرو) په پرتله ۸.۱۰ سلنه زیاتوالی

ښکاره کوي. هغه امانات چې په افغانیو نومول شوي یا د بانکي نظام افغانۍ امانات ۶۶.۲۱ میلیارد افغانۍ (۱.۱۵ میلیارد ډالرو) ته رسیدې چې د بانکي نظام د ټولیزه اماناتو ۳۱.۸۵ سلنه جوړوي او د مخکنۍ دورې (د ۱۳۹۱ لیندۍ) په پرتله ۱۶.۶۲ سلنه زیات شوی دی. هغه امانات چې په ډالرو نومول شوي یا د بانکي نظام ډالري امانات ۱۳۵.۴۵ میلیارد افغانۍ (۲.۳۷ میلیارد ډالرو) ته رسیدې چې د بانکي نظام د ټولیزه اماناتو ۶۵.۱۸ سلنه جوړوي او د تیرې دورې (د ۱۳۹۱ لیندۍ) په پرتله یې ۵.۲۸ سلنه زیاتوالی کړی دی. خصوصي بانکونه د بانکي نظام په ټولیزه اماناتو کې تر ټولو ډېره یعنې ۶۲.۱۲ سلنه ونډه درلوده او د بانکي نظام په ټولیزه اماناتو کې د دولتي بانکونو او د بهرنیو بانکونو د نمایندګیو ونډې په ترتیب سره ۲۶.۹۲ سلنه او ۱۰.۹۷ سلنه جوړوي. د بانکي نظام ټولیزه امانات د ۱۳۹۰ او ۱۳۹۱ کلونو په اوږدو کې نوساني بهیر درلوده، خو د ۱۳۹۲ لیندۍ په ترڅ کې د بانکي نظام اماناتو ۰.۲۵ سلنه زیاتوالی موندلی دی. لاندې جدول د ۱۳۹۲ کال د لیندۍ میاشتې په پای کې د جاري، میعادي او

د سپما حسابونه ښکاره کوي.

میلیارده افغانی (۱.۲۸ میلیارده ډالرو) ته

د نمایندګیو ونډې په ترتیب سره ۲۶.۲۴

سلنه او ۹.۴۷ سلنه جوړوي.

د بانکي نظام ټولیزه امانات د ۱۳۹۱ او

۱۳۹۲ کلونو په اوږدو کې نوساني بهیر

درلوده، په داسې حال کې چې د روانې

میاشتې (د ۱۳۹۳ د لیندۍ) په ترڅ کې

د بانکي نظام امانات ۳.۸۰ سلنه زیاتوالی

ښکاره کوي چې د بانکي نظام په

څلورو بانکونو پورې اړه لري.

لاندې ګراف د بانکي نظام د ټولیزه

اماناتو د ودې بهیر ښکاره کوي.

د بانکي نظام ټولیزه امانات د ۱۳۹۱ او

۱۳۹۲ کلونو په اوږدو کې نوساني بهیر

درلوده، په داسې حال کې چې د روانې

میاشتي (د ۱۳۹۳ د لیندۍ) په ترڅ کې

د بانکي نظام امانات ۳.۸۰ سلنه زیاتوالی

ښکاره کوي چې د بانکي نظام امانات

په څلورو بانکونو پورې اړه درلود. □

یما عقیف

د اسنادو اوړیکو عمومي آمریت د خپرونو مدیر

اقتباس: د ۱۳۸۶ تر ۱۳۹۳ د افغانستان بانک کلنی

راپورونه

رسیده چې د بانکي نظام د ټولیزه اماناتو

۳۴.۰۸ سلنه جوړوي او د مخکنۍ

دورې (د ۱۳۹۲ لیندۍ) په پرتله یې

۱۲.۶۴ سلنه زیاتوالی موندلی دی. هغه

امانات چې په ډالرو نومول شوي یا د

بانکي نظام ډالري امانات ۱۳۷.۰۱

میلیارده افغانی (۲.۳۶ میلیارده امریکایي

ډالرو) ته رسیده چې د بانکي نظام د

د ۱۳۹۳ په لیندۍ کې د بانکي نظام

امانات ۲۱۸.۸۴ میلیارده افغانی (۳.۷۷

میلیارده ډالرو) ته رسیده چې د بانکي

نظام د ټولیزه پوراینو (بډیهیو) ۹۶.۵۷

سلنه جوړوي او د تیرې دورې (د

۱۳۹۲ د لیندۍ) د ۲۰۷.۸۲ میلیارده

افغانی (۳.۶۳ میلیارده ډالرو) په پرتله

۵.۳۱ سلنه زیاتوالی ښکاره کوي. د

بانکي نظام ټولیزه امانات د ۲۰۱۴

زیردیز کال په لومړیو دریو ربعو کې

نوسانی بهیر درلوده، خو د بانکي نظام

ډالري امانات په همدې موده کې

رأیت شوي و. د بانکي نظام د ډالري

اماناتو د ټیټیدو عمده لامل یې د

ټولټاکنو د پروسې اوږدېدل دی. د ۲۰۱۴

زیردیز کال د وروستۍ ربعې په اوږدو

کې د بانکي نظام ټولیزه امانات

لوړیدونکي بهیر درلوده چې ۱۳ سلنه

زیاتوالی ښکاره کوي.

هغه امانات چې په افغانیو نومول شوي

یا د بانکي نظام افغانی امانات ۷۴.۵۸

بانکنوت های مندرس در زون شمال حریق گردید

در امور نشر و مراقبت بانکنوت ها تحت ریاست محترم الحاج عیسی خان طراب معاون دوم د افغانستان بانک عازم ولایت بلخ، شهر مزار شریف گردیدند. هیئت موظف در سه روز کاری پروسه کنترول و شمارش پول های مندرس را با دقت و شفافیت کامل انجام داده که طی سه روز جمعاً در این پروسه مبلغ (۲,۹۰۹,۰۶۰,۰۰۰) افغانی از انواعیه های مختلف که از ولایات شمال و شمال شرق گردآوری شده بود، حریق و از دوران خارج گردیدند. در این پروسه نمایندگان محترم مقام ولایت بلخ و ژورنالیستان رسانه های خصوصی و دولتی نیز حضور داشتند. گزارش: زیرک ملیا

مرکز و نمایندگی های د افغانستان بانک در زون های هفتگانه و همچنان بانک های خصوصی و دولتی به طور دوامدار راه می اندازد تا بانکنوت های مندرس را با پول جدید تعویض و بعد از کنترول دقیق و تفکیک انواعیه آماده حریق نمایند. به سلسله حریق بانکنوت های مندرس بتاريخ ۱۳۹۴/۵/۱۲ هیئت متشکل از نمایندگان محترم ولسی جرگه، وزارت محترم مالیه، وزارت محترم عدلیه، ریاست محترم قضایی دولت، ریاست محترم امنیت ملی، آمر محترم زون شمال د افغانستان بانک، آمر عمومی عملیات بانکی، نمایندگان اداره محترم ناظر گُل د افغانستان بانک و معاون عملیات بانکی

این یک امر طبیعی است که هر جنس در اثر کسرت استفاده فرسود شده و سر انجام باید آنرا به نحوی از میان برداشت که بانکنوت های در دوران نیز از این امر مستثنی نبوده، مندرس می شوند که پس از حریق، بانکنوت های جدید داخل دوران اقتصادی می شوند. باید افزود که بانکنوت های مندرس در سایر کشورها به دو شیوه از دوران خارج می شوند، یا حریق می گردند و یا اینکه از طریق تریشل به پارچه های بسیار کوچک تبدیل گردیده، نابود می گردند. به همین ترتیب د افغانستان بانک جهت سهولت در معاملات پولی، پروسه جمعآوری بانکنوت های مندرس افغانی را از طریق غرفه های ایجاد شده در

د پولې سیاست موخې

بشپړ استخدام: د پولې سیاست یو له مهمو موخو څخه بشپړ استخدام دی، کله چې په یو هېواد کې استخدام بشپړ نوي، نه یوازې اقتصادي ځواک زیانمن کیږي، بلکې د طبیعي سرچینو څخه هم سمه ګټه نه اخیستل کیږي، بې کاري د انسانانو او ټولنې د بدبختۍ لامل ګرځي او ټولنه د وړانې او بدبختۍ په لور بیایي. د بیکاري په پایله کې ټولنې د مالي ستونزو سره مخ کیږي او په ټولنه کې بې وزلي خپلې رېښې غځوي. د بشپړ استخدام څخه موخه دا نه ده چې د بیکارۍ کچه دې صفر وي، بلکې بشپړ استخدام هغه حالت دی چې په کې د کار عرضه او تقاضا برابره وي.

د بیو ثبات: د پولې سیاست بله موخه د بیو ثبات دی. اقتصاد پوهان او عام خلک دواړه غواړي د توکو بې ثباتې وي، خو وکولی شي لاسته راغلو عوایدو په مرسته خپل د اړتیا وړ توکي واخلي. د بیو ترمنځ بې ثباتۍ او نامعلوماتیا، د اقتصادي ناپاڅمنتیا او د بیو لوړیدل او جګیدل خلکو ته زیان رسوي. د بیلګې په توګه کله چې په اقتصاد کې پرسوب شتون ولری، نو د مصرفونکو، تولیدونکو او

دولت کونښن کوي چې لدې لارې خپل اقتصاد کنټرول کړي او همدارنګه د افغانستان بانک د هېواد د پیسو د سیاست مسؤلیت په غاړه لري که چیرې په یو هېواد کې د پیسو د عرضې وده په چټکۍ سره زیاته شي نو د انفلاسیون د زیاتوالی لامل کیږي او که چیرې د پیسو د عرضې وده بطی او ورو شي نو د اقتصادي پرمختګ هم ورو کیږي. د امریکا متحده ایالاتو چې د انفلاسیون لپاره ۲ سلنې څخه تر ۳ سلنې پورې ثابت حد ټاکلی دی، خو وکولی شي موازی پرمختګ وکړي.

الف- د پولې سیاست موخې په دوه برخو ویشلې شوې دي چې عبارت دي له:

- ۱: د پولې سیاست اصلي موخې.
 - ۲: د پولې سیاست معمولي (فرعی) موخې.
- د پولې سیاست اصلي موخې عبارت دي له:

- بشپړ استخدام
- د بیو ثبات
- اقتصادي وده او پرمختګ
- د تادیاتو بیلانس

پولې سیاست د مرکزي بانک لخوا د پیسو د کنټرول او د اقتصاد د عمومي سیاست د بنسټیزو موخو د ترلاسه کولو لپاره کارول کیږي. په بل عبارت پولې سیاست د هغو تدبیرونو او تصمیمونو له مجموعې څخه عبارت دی چې د ټاکلو اقتصادي موخو په ځانګړې توګه د ثبات د ټینګښت، استقرار او د پیسو د ارزښت ساتلو په موخه ترلاس لاندې نیول کیږي. له پورته تعریف څخه داسې پایلې ته رسیږو چې د یو هېواد مرکزي بانک د پیسو د واک لرونکو او لوړ پوړو حکومتی چارواکو لخوا د پیسو د عرضې کنټرول، د انفلاسیون د نرخ د کچې، د بیو ترمنځ اندول ساتل او په پیسو باندې د خلکو عامه اعتبار د پیسو د سیاست (Monetary Policy) په نوم یادولی شو.

د یو هېواد د اقتصادي او سیاسي ټیک او لپاره اړینه او لازمي ده چې د پولې د پالیسۍ یو ښه منظم او پیاوړی نظام ولری، خو اقتصادي پرمختګ ته لاره هواره کړي. د فډرال ریزرف بانک (Federal Reserve Bank) د امریکا د پولی سیاست مسؤلیت په غاړه لري او د پولی سیاست یو مهمه لاره ده چې د امریکې

دولت لخوا تصميم نيونه د ستونزو سره مخ کيږي.

د ودې په لور هېوادونو کې په ځانگړې توگه په افغانستان کې د بيو د ثبات سمون ډير مهم دی، لکه څنگه چې د افغانستان بانک په قانون کې د بيو ثبات لومړنۍ موخې او مالي استحکام د دويمې موخې په توگه راغلی نو د پيسو د ثبات ساتل او د مالي نظام وده د افغانستان بانک د مهمو دندو او مسؤوليتونو څخه گڼل کيږي.

اقتصادي وده او پرمختگ: اقتصادي وده او پرمختگ په عصري دوره کې د پولې سياست له مهمو موخو څخه شميرل کيږي، اقتصادي وده په عام ډول د توليداتو او د هغه د عواملو د پايلو د کمي او کيفي ارزونې او اندازه کولو په معنی ده يا په بله معنی اقتصادي وده، هغه پړاو يا جريان څخه عبارت دی چې د هغې په وسيله د يو هېواد حقيقي عايد په اوږد وخت کې ډيروالۍ مومي او اقتصادي وده په يو هېواد کې د توليد شوو توکو او خدماتو له زياتوالي څخه په گټې اخيستو سره اندازه کيږي.

د تادياتو بيلانس: د ۱۹۵۰ زيږديز کال راپدېخوا د تادياتو د بيلانس ترمنځ انډول ساتل د پولې سياست د مهمو موخو له ډلې څخه شميرل کيږي. دا پدې معنی چې هېواد په نړيواله سوداگري کې وده وکړي د تادياتو په بيلانس کې کسر نورو موخو ته د رسيدلو په لار کې خنډونه او ستونزې پيدا کوي او د تادياتو په بيلانس کې کسر دا معنی ورکوي چې اسعار بهر ته روان دي د تادياتو د بيلانس

تر منځ انډول ساتل د پولې سياست يو حتمي کار او امر دی.

ب- د پولې سياست معمولي (فرعي) موخې: که مرکزي بانک د پولې سياست د وضع کولو له لارې خپلو اصلي موخو (بشپړ استخدام، د بيو ثبات، اقتصادي ودې او د تادياتو بيلانس د انډول ساتلو) ته ونه رسيږي يعنې پورتنیو موخې تر لاسه نکړي نو پدې حالت کې بايد د پيسو سياست پر منځنيو او معمولي موخو تکیه وکړي چې دا موخې عبارت دي له:

- د پيسو عرضه کول: (Money Supply)
- د کريدیټ يا اعتبار برابرول: (Availability of Credit)
- د ټکټانې نرخ برابرول (Interest Rate):

د پيسو عرضه کول: (Money Supply) په اقتصاد کې د پيسو عرضه ټول هغه بولي عناصر رانغاړي چې په بيلا بيلو ډولونو د بانکي سيستم له لارې په گردش کې اچول کيږي د هېواد مرکزي بانک د پيسو عرضه په اقتصاد کې د زيرمو د اندازه کې له لارې کنټرولوي او د پيسو په عرضه کې بدلونونه د دولت د پيسو د سياست د تصميمونو له امله صورت مومي چې د هغوی په تعقيب د ربحي نرخ په آزاد بازار کې بدلون کوي او د ربحي نرخ بدلون په خپل وار سره د پانگونې پر کچې او په پای کې د اقتصاد پر توليز توليد باندې اغيز اچوي.

د کريدیټ يا اعتبار برابرول: (Availability of Credit) د کريدیټ او اعتبار برابرول هم د پولې

سياست د معمولي موخو له ډلې څخه شميرل کيږي. د يو هېواد مرکزي بانک د پولې سياست له مخې بايد د کريدیټ يا اعتبار برابرولو لپاره داسې کړنلارې جوړې کړي، خو وکولی شي په مرسته يې خپلو موخو ته ورسوي چې اقتصاد پوهان ورته د مارکيت شرطونه هم وايي.

د ټکټانې نرخ برابرول (Interest Rate) د پولې سياست وروستی موخه د ټکټانې د نرخ برابرول دي چې په بانکي سيستم کې د ټکټانې نرخ آزادو زيرمو ته رڼوع کوي او اقتصادي پاليسۍ جوړونکي کولی شي د ټکټانې د نرخ څخه په گټې اخيستلو سره په اقتصادي فعاليتونو باندې د پام وړ اغيزې واچوي. □
اخيستنې

<http://www.yourarticlelibrary.com/policies/monetary-policy-meaning-objectives-and-instruments-of-monetary-policy/11134/>

د کتاب نوم پولی سياست تدوين خديجه سادات د چاپ کال ۱۳۹۲ هجري شمسی

عبدالله بيدار

د افغانستان بانک د ټولو ناظر د ادارې داخلي اډيتور

په ختیځ زون کې راټول شوي زاړه بانکونو ټوټه وسوځول شول

د افغانۍ د زېرو بانکونو ټوټو د راټولیدو او سوځیدو په لړ کې د ۱۳۹۴ کال د زمري په ۲۴ نیټه د افغانستان بانک د دویم مرستیال ښاغلي الحاج عیسی خان طراب په مشرۍ د ولسي جرگې، مشرانو جرگې، د مالیې وزارت، د عدلیې وزارت، د دولت د قضیو د څیړلو د ریاست، د ملي امنیت د ریاست له استازو څخه جوړ پلاوی او د بانکي عملیاتو د لوی آمر، د افغانستان بانک د ټولو ناظر، د بانکونو ټوټو د خپرلو او ساتلو په چارو کې د بانکي عملیاتو د مرستیال په ګډون ننگرهار ولایت ته واستول شو.

لیږل شوي پلاوي او د افغانستان بانک د ختیځ زون آمر الحاج روح الله د زېرو بانکونو ټوټو د سوځیدو د پروسې له پیل څخه مخکې د ننگرهار ولایت مقام ته لاړل او د ننگرهار ولایت له والي ښاغلي سلیم خان کندزي او د ولایت

لپاره د ولایت د مقام له هڅو څخه د مننې ترڅنګ وویل چې د افغانستان بانک له خپل کاري پروګرام سره سم د ګرانو هېوادوالو د اقتصادي معاملو او راکړو او ورکړو کې د آسانتیاوو په موخه د افغانستان بانک د نمایندګیو او خصوصي بانکونو له لارې د افغانستان بانک په اووه ګونو زونو کې د زېرو او مندرسو بانکونو ټوټو د راټولیدو لړۍ ترسره کړې او د انواعو له تفکیک او

مقام له نورو لوړپوړو چارواکو سره یې وکتل او د افغانۍ د دودیدو په برخه کې یې د ولایت د مقام همکاري تر لاسه کړه.

په دې کتنه کې لومړی د افغانستان بانک دویم مرستیال ښاغلي الحاج عیسی خان طراب ننگرهار ته د خپل سفر په اړه معلومات وړاندې کړه او په اقتصادي معاملو کې یې د افغانۍ د دودولو او د هغه د ژر زړیدو د مخنیوی

دقیقې شمیرنې وروسته یې هغه سوځولي.

د افغانستان بانک دویم مرستیال زیاته کړه چې د افغانستان بانک په ټول هېواد کې د بانکي نظام د خدمتونو د ښه والی په برخه کې له هیڅ ډول هڅې او هاند څخه دریغ نه دی کړی خو وکولای شي ښه بانکي خدمتونه هېوادوالو ته وړاندې کړي.

ورپسې د ننگرهار والي ښاغلي سلیم خان کندزي په دې ولایت کې د لاسته راوړنو او شته ننگونو په اړه د خپلو خبرو په ترڅ کې وویل چې په دې ولایت کې مې له ګمارنې وروسته، لومړنۍ کار دولتي کارکوونکو ته د

بانکي حسابونو پرانیستل ؤ؛ مخکې به د کارکوونکو د معاشونو وېش د معتمدینو لخوا ترسره کیده چې یو لړ ستونزې هم درلودې، خو اوس مهال د بانکي حسابونو په پرانیستلو او له دې لارې د کارکوونکو د معاشونه په اجراء کولو سره د اداري فساد، د مامورینو د معاشونو د غلا او د بانکنوټونو د ژر زړیدو مخه نیول شوې.

د ننگرهار ولایت والي ښاغلي کندزي وویل چې د ننگرهار ولایت د افغانستان یوه سوداګریزه او عایداتي دروازه ده، نو له همدې کبله د ولایت مقام هڅه کوي څو د خلکو په مرسته افغانۍ چې زمونږ د ملي هویت ښکارندوی دی،

دود کړي او په اقتصادي راکړو ورکړو کې د نورو اسعارو د مخنیوی لپاره هیڅ ډول هڅه او هاند ونه سپموي.

یاد شوي پلاوي د خپل کار په دویمه ورځ ټول راټول شوي بانکنوټونه چې کچه ۱،۰۶۴،۴۸۸،۰۰۰ افغانیو ته رسیده له دقیقې شمېرنې وروسته په داسې حال کې وسوځول چې د ملي او خصوصي رسنیو خبریالانو شتون درلوده.

د یادولو وړ ده چې د دې لړۍ په پای کې د افغانستان بانک د دویم مرستیال الحاج عیسی خان طراب لخوا د خبریالانو مطرح شویو پوښتنو ته ځوابونه وړاندې شول. ■

په خپلو اقتصادي معاملو او راکړو او ورکړو کې له افغانۍ څخه کار واخلي
خو ملي پیسې مو پیاوړې او لا زیات ټيکاو پیدا کړي.

د افغانستان بانک و شبکه های اجتماعی

محمد کاظم سروری

مدیر ارتباطات آمریت عمومی اسناد و ارتباط

شبکه های اجتماعی، محصول جدیدی از فضای روابط اجتماعی هستند که نقش بسیار مهم و ارزنده را در زندگی روزمره ی قرن بیست و یکم که به نام "هزاره ی فناوری اطلاعات" یاد میگردد، داراست.

گسترش فناوری اطلاعاتی و ارتباطی در عصر حاضر در ابعاد مختلف زندگی بشر مشمول ابعاد سیاسی، اجتماعی، فرهنگی، امنیتی و اقتصادی تأثیر گذاشته است.

استفاده از شبکه های اجتماعی مدل های ارتباطی را در کشور تغییر داده و راهکار های عملی جدید روابط اجتماعی را به میان آورده است. با آنکه استفاده شبکه های اجتماعی در افغانستان عمر زیادی ندارند، اما تأثیرات آن در زندگی افغانها تا آنجا بوده است که مورد قبول عام قرار گرفته و به خوبی در زندگی شان نقش ایفاء کرده است.

با در نظر داشت اهمیت ارتباطات، د

و گوگلپلس را ایجاد نمود که بایجاد رسانه های اجتماعی مجازی روابط این نهاد با مردم، دولت، نهادهای اقتصادی و شرکای ذینفع از سیاست های بانک در انترنت شکل تازه ای به خود گرفته است.

صفحات اجتماعی د افغانستان بانک اکنون از پر مخاطب ترین صفحات د افغانستان بانک بوده که افراد بسیاری در سنین و اقشار مختلف همه روزه از آن دیدن مینمایند. د افغانستان بانک با

افغانستان بانک نیز در صدد آن شد تا از مزایا و پیامد های مثبت این شبکه های اجتماعی در ساحه گسترش و رساندن سیاست ها، اهداف، وظایف اساسی و ارزش های محوری د افغانستان بانک به شرکای ذینفع از سیاست های بانک اقدام به آگاهی دهی و اطلاع رسانی نماید.

د افغانستان بانک در سال ۱۳۹۳ خورشیدی شبکه های اجتماعی مجازی نظیر فیسبوک، توییتر، یوتیوب

استقبال گرم د افغانستان بانک از نظرات هموطنان و باز دیدکننده گان سبب شده است تا استفاده کنندگان را وادارد تا این صفحات را دنبال کنند.

با توجه به مواردیکه در بالا تذکر رفت؛ موثریت استفاده از فیسبوک، تویتتر، یوتیوب و گوگلپلس در ارائه تبلیغات مثبت د افغانستان بانک بوده است تا جاییکه به جرئت می توان گفت: شبکه های اجتماعی برای د افغانستان بانک تبلیغات رایگان به ارمغان آورده است.

چنانچه استفاده از شبکه های اجتماعی حس مشارکت را تسهیل می کند و همزمان به استفاده کنندگان اجازه می دهد تا با تمام دنیا روابط داشته باشند؛ زمانیکه ما یک پست درخواست کمک و همکاری در فیسبوک یا تویتتر می گذاریم با جواب های بسیار زیاد، سریع و مجانی روبرو می شویم که این امر می تواند سهولت زیادی را برای نظرسنجی و دریافت مشکلات مردم و راه حل های آن به ارمغان بیاورد.

به صورت کلی شبکه های اجتماعی مجازی، روابط میان افراد و نهاد ها منجمله بانک مرکزی افغانستان را از شکل سنتی به شکل مُدرن تغییر داده و تفاوت غیر قابل انکاری بر روابط این نهاد با مردم و نهادهای همسو گذاشته است. □

یوتیوب در کنار فیسبوک نیز از حمایت بازدید کنندگان داخلی و خارجی برخوردار گردیده و روزانه ده ها نفر از این آدرس د افغانستان بانک دیدن مینمایند. یوتیوب د افغانستان بانک در کنار سخنرانی های هیئت رهبری د افغانستان بانک و مصاحبه ها، موضوعات نظام بانکی را که حاوی پیام های د افغانستان بانک می باشد، به اشتراک میگذارد.

گوگلپلس Google Plus گوگلپلس نیز صفحه دیگر ارتباطی د افغانستان بانک با علاقمندان به نظام بانکی افغانستان بوده که به دلیل مروج نبودن آن در افغانستان، بیشترین بازدیدکننده گان آن بیرون از افغانستان میباشند که در کمتر از یک ماه حدوداً ۵۰۰۶ نفر بازدیدکننده داشته است.

هرچند از ایجاد این صفحات زمان زیادی نمی گذرد اما تازگی، اطلاعات درست و جذابیت موضوعات این صفحات و هم چنین قابلیت های این خدمات باعث شده است تا هموطنان و کاربران بتوانند معلومات مفید و ارزنده را همزمان دریافت نمایند.

این صفحات بر خلاف سایر ابزار ها، تأثیرگذاری خاص خود را بر مخاطبان بجا گذاشته است. انتشار سریع و آزادانه اخبار و اطلاعات، افزایش قدرت تحلیل و تقویت روحیه انتقادی و از طرفی

استفاده از این صفحات به فعالیت های مختلف چون به اشتراک گذاشتن خبرنامه ها، تبلیغ ترویج پول افغانی، آراء و افکار، عکس، اعلام برنامه های عمومی، پیام های مختلف د افغانستان بانک به مناسب های مختلف، نشر نرخ اسعار در برابر افغانی و... میپردازد.

د افغانستان بانک توانسته است با انعکاس اطلاعات و گزارشات دقیق و مؤثق نظام بانکی از طریق صفحات اجتماعی ذیل، قناعت هموطنان و علاقمندان به نظام بانکی کشور را جلب نماید.

فیسبوک Facebook صفحه فیسبوک د افغانستان بانک زیر نام (Da Afghanistan Bank) در مدت کمتر از یک ماه توانسته است از مرز ۴۷۵۸ مشترک عبور نماید که این مشترکین همه روزه نرخ اسعار، اخبار اقتصادی و تحولات نظام بانکی و مالی، پیامها و اطلاعیه های د افغانستان بانک را بگونه مستقیم از طریق این صفحه مشاهده مینمایند و با استقبال گرم آنان نیز مواجه گردیده است.

تویتتر Twitter از طریق تویتتر د افغانستان بانک، همه روزه اطلاع رسانی صورت گرفته و از طریق آن اخبار نظام بانکی به اشتراک گذاشته میشود که تعقیب کنندگان زیادی داشته و روز به روز افزایش میابد.

یوتیوب youtube

مختصری در مورد جهانی شدن Globalization

بخش آخر

جهانی شدن از دیدگاه مخالفان این پدیده:

از لحاظ اقتصادی، بسیاری ادامه روند جهانی شدن را به ضرر جهان سوم می‌دانند. آنان معتقدند، جهانی شدن اهمیت نیروی کار فاقد مهارت و مقدار مواد خام را کاهش می‌دهد و همچنان باعث مهاجرت نخبگان جهان سوم به سوی کشورهای پیشرفته می‌گردد، بدین مفهوم که باعث فرار مغزها گردیده و هر چه فقیرتر شدن کشورهای جهان سوم و ثروتمندتر شدن کشورهای توسعه یافته را در پی خواهد داشت.

آنچه مسلم است این که در آستانه

ورود به دنیای جهانی شده، امکانات کشورها به هیچ وجه قابل مقایسه نیست. این در حالی است که در جوامع توسعه یافته مسایلی چون اوقات فراغت، حمایت از حقوق حیوانات و محیط زیست مطرح است، در بسیاری از کشورهای جهان سوم مسئله اصلی، بقا و تلاش برای زنده ماندن است و در این شرایط نابرابر، جهانی شدن به سود کشورهای توسعه یافته می‌شود. البته نا گفته پیداست که در این روند، اثرات مثبتی مانند انتقال تکنالوژی، افزایش بهره‌داری، بهبودی شرایط زندگی را برای کثیری از مردم نیز به همراه خواهد داشت.

روی هم رفته، اصلی ترین و پیچیده ترین مباحث و سازوکارهای روند جهانی شدن در بُعد اقتصادی این روند مطرح است. تقریباً بر خلاف سایر ابعاد جهانی شدن مانند بُعد فرهنگی و بُعد سیاسی آن در بُعد اقتصادی جهانی شدن که خود شامل وجوه و حوزه های مختلفی است شواهد تجربی بیشتری در باره فراملی شدن تجارت، تولید، امور مالی، تقسیم و مهاجرت نیروی کار بین المللی و اقتصاد بازار آزاد وجود دارد که هر کدام سبب ایجاد شاخص های مختلفی در جهانی شدن اقتصاد شده اند که از جمله به چند مورد ذیل اکتفا می کنیم:

«

تجارت: مبانی اصلی جهانی شدن اقتصاد، گسترش تجارت است. شکل گیری دو انقلاب صنعتی باعث گسترش ناگهانی حجم کالاهای تولید شده در جهان و ایجاد زمینه جدید برای مبادلات کالاها در عرصه جهانی شد. این زمینه سبب ظهور یک نظم در تجارت جهانی شده که پس از جنگ دوم جهانی شاهد آن بودیم. ظهور نظام برتن وودز مرحله اول شکل گیری این نظام بود و به دنبال آن مذاکرات طولانی و توافقنامه های بنیادین مانند موافقت نامه عمومی تعرفه و تجارت (GATT) به تدریج نظام و دیدگاه واحدی را نسبت تجارت بوجود آورد که خود باعث شکل گیری شرایط جدید در عرصه تجارت جهانی شد. پیدایش یک نظام تجاری جهان شمول توأم با شکل گیری سازمان تجارت جهانی (WTO) بستر را برای تجارت جهانی هموار نمود.

در کنار آن بانک جهانی (WB) و صندوق وجهی بین المللی (IMF) نیز باعث گسترش استندردهای جدید جهانی در عرصه تجارت گردیدند. این تحولات اساسی موجب شد تا عمق و گستره تجارت جهانی افزایش یابد.

تولید: اصلی ترین سازوکار پدیده جهانی شدن در بُعد اقتصادی، مشارکت در تولید جهانی یا تولید مشارکتی بین نهادها، شرکت ها و سرمایه گذاران غیر دولتی است. رقابت و سودآوری که

تعیین کننده این روند میباشد، باعث گردیده که شرکت های تولیدی چند ملیتی که در حقیقت سردمداران جهانی شدن اقتصاد هستند، فعالیت های شان را بیشتر گسترش دهند. با وجود این شرکت ها، تولیدات یک شرکت به کشوری که شرکت تولیدی در آن تأسیس شده است، محدود نمی شود، بلکه نمایندگی های مختلف تولیدی در کشورهای مختلف بر مبنای سرمایه گذاری مستقیم خارجی که به دست خود آنها صورت میگیرد، به تولید می پردازند. این شرکت ها از مزایای نیروی کار و سایر منابع کشورهای کمتر توسعه یافته حد اکثر استفاده را میبرند. مثلاً شرکت نایک (Nike) با فروش سالانه چهار میلیارد دلار، در امریکا کار طراحی و بازاریابی خود را انجام میدهد، ولی کالاهای تولیدی اش را در ۷۵ هزار نمایندگی تولیدی اش در کشورهای مختلف تولید میکنند.

امور مالی: یکی دیگر از شاخص های جهانی شدن اقتصاد تحولات اساسی و گسترده امور مالی (سرمایه گذاری های خارجی و بازارهای پول و سرمایه) است. سرمایه گذاری خارجی در نظام اقتصادی نوین جهانی از اهمیت شایانی برخوردار است.

تقسیم کار و مهاجرت نیروی کار: تقسیم کار بین المللی نیز یک از وجوه جهانی شدن اقتصاد است که در آن، جهان بر اساس الگوهای تجارت و

سرمایه گذاری تقسیم بندی شده و طبق آن برخی کشورها و جوامع به عنوان غنی، توسعه یافته و جهان اولی و برخی دیگر به عنوان فقیر، توسعه نیافته یا کمتر توسعه یافته و جهان سوم مشخص شده اند. چهار ارادهای آسیایی (چین، هانگ کانگ، مالیزیا و اندونیزیا) که به برهه های آسیا نیز معروف اند تا حدی این معادله را بهم زده اند که میتوان همین موضوع را نیز یکی از تبعات جهانی شدن اقتصاد به شمار آورد.

بازار آزاد: اکثر از اندیشمندان و صاحب نظران اقتصادی در مورد نظام اقتصاد بازار آزاد بعنوان یکی از محرک های اصلی جهانی شدن اقتصاد به این باور اند که نظام اقتصاد سرمایه داری یکی از ابعاد جهانی شدن اقتصاد است.

آثار جهانی شدن اقتصاد:

آثار جهانی شدن اقتصاد را میتوان به دو دسته تقسیم نمود که عبارتند از:

الف- آثار مثبت جهانی شدن اقتصاد

ب- آثار منفی جهانی شدن اقتصاد

الف- آثار مثبت جهانی شدن اقتصاد

۱. افزایش رقابت در سطح اقتصاد بین المللی: افزایش رقابت بین المللی از جمله آثار مثبت جهانی شدن اقتصاد است. با کاهش مصارف حمل و نقل، رشد تکنالوژی اطلاعات و گسترش تجارت الکترونیکی، واحدهای اقتصادی همه بازارهای جهان را بازار خود می دانند. چون رقابت مهم ترین

عامل در افزایش کارآیی یک سیستم است، بدین صورت افزایش رقابت موجب افزایش کارآیی اقتصاد بین‌الملل خواهد شد.

۲. انتقال تکنالوژی و بهبود استندرد زندگی: در محور یکی دیگر از آثار مثبت جهانی شدن اقتصاد ادعا می‌شود که جهانی شدن اقتصاد، باعث انتقال تکنالوژی و بهبود وضعیت زندگی عده‌ای از افراد کشورهای در حال توسعه، شده است.

این فرصت را جهانی شدن اقتصاد برای کشورهای در حال توسعه، فراهم می‌سازد که وارد سیستم واحد تجارت در سطح جهان گردند و همراه با کشورهای توسعه یافته، به صورت اعضای برابر، به دور از هر گونه تبعیض، از منافع و نتایج مثبت گسترش تجارت و رشد اقتصادی و ادغام و اتحاد اقتصاد جهانی به صورت یکسان بهره‌مند شوند.

۳. تقسیم بهتر کار: آثار مثبت دیگری را که جهانی شدن اقتصاد به ارمغان می‌آورد، تقسیم کار بهتر می‌باشد. کشورهای در حال توسعه که دارای نیروی کار فراوان هستند، امکان آنرا خواهند یافت تا در تولید کالاهای کاربرتخصص پیدا کنند و از سوی دیگر، کشورهای توسعه یافته نیز خواهند توانست تخصص خود را در تولید کالاهای سرمایه‌ای بالا برند و کارگران آنها با بهره‌برداری بیشتری،

کارها را به انجام رسانند و بدین صورت هر دو گروه، از مزایای تقسیم کار جهانی بهره‌مند شوند.

۴. بهره‌مندی از مزیت‌های نسبی: این استدلال از افکار اقتصاددانان کلاسیک بر می‌آید. اسمیت در کتاب ثروت ملل، از تجارت آزاد به عنوان بهترین سیاست برای کشورهای جهان نام می‌برد. به نظر وی از طریق تجارت آزاد، هر کشور می‌تواند در تولید کالاهایی تخصص پیدا کند که در آنها دارای مزیت مطلق است (یعنی می‌تواند آنها را با کارآیی بیش‌تری نسبت به دیگر کشورها تولید کند) و کالاهایی را وارد کند که در آنها فاقد مزیت مطلق است.

ب: آثار منفی جهانی شدن اقتصاد

۱. بحران‌های اقتصادی: بحران‌های اقتصادی که در اثر جهانی شدن اقتصاد، رخ می‌دهد، به دسته‌های ذیل تقسیم می‌گردند:

اول. بحران‌های مالی که کشورهای گوناگون جهان، به علت بین‌المللی شدن و وابستگی متقابل بازارهای مالی و معاملات جهانی بورس، دچار آن می‌شوند.

دوم. بحران بیکاری؛ شرکت‌های تولیدی برای بالابردن قدرت رقابت و توان مقابله با بحران‌های اقتصاد جهانی، مصارف کارگران خود را کاهش می‌دهند. این شرکت‌ها یا سیستم تولیدشان را به صورت اتومات

درآورده‌اند، یا آن که روند تولید را به اجزای مختلف تقسیم کرده، بخش‌های کاربر را به بیرون از مرزها منتقل ساخته‌اند و یا هر دو کار را با هم انجام داده‌اند. در نتیجه نیاز به نیروی کار، به ویژه نیروی کار غیرمتخصص، روز به روز رو به کاهش است. این روند میلیون‌ها نفر را در کشورهای صنعتی از داشتن شغل محروم ساخته است.

۲. وخیم‌تر شدن وضعیت محیط زیست: واقعیت این است که امروز بحران محیط زیست، ابعاد فاجعه‌آمیزی به خود گرفته؛ بطور مثال، در حال حاضر کمتر از (۱٪) از (۶۰) میلیون متر مکعب «الوار» مناطق استوایی، بر اساس مناسبات زیست محیطی مورد استفاده قرار می‌گیرد. در افریقا در مقابل (۲۹) درخت قطع شده، تنها یک درخت غرس می‌شود. از سال ۱۹۵۰ بدینسو، جهان یک پنجم خاک‌زارعتی، یک پنجم جنگل‌های استوایی و ده‌ها هزار نوع از گیاهان و جانوارانش را از دست داده است.

۳. جنگ فقر و غنا: تشدید نبرد بین تهی‌دستان و ثروتمندان، مهم‌ترین و تلخ‌ترین اثر جهانی شدن اقتصاد است. مدت زیادی است که این موضوع نابرابری آغاز شده است، لیکن جهانی شدن آن را شدت می‌بخشد و از همه مهم‌تر محدوده جنگ را از بین کشورهای غنی و فقیر، تا داخل مرزها

دموکراسی شکل می گیرد. هر دولت در حقیقت در تلاش بدست آوردن امتیازهای جهانی کوشش می کند که همانا عضو شدن در خانواده ی سیاسی، اقتصادی جهانی می باشد. به نظر فرانسیس فوکویاما، جهانی شدن به معنای یک پارچگی در همه زمینه ها و استاندارد سازی سیاست و فرهنگ و اقتصاد بر پایه ضوابط و ملاک های غربی است. □
منابع و مآخذ

۱. لستر، تارو، جهانی شدن، برگرداننده: مهندس کیانود عزیز، نشر فرا، پاییز ۱۳۸۳.
۲. فام، دکتر توحید، پایان تاریخ در عصر جهانی شدن اقتصاد، مجله دانشکده حقوق و علوم سیاسی، شماره ۶۱، پاییز ۱۳۸۲.
۳. گیدنز، آنتونی، جهان لگام گسیخته چگونه جهانی شدن زنده گی ها یمان را شکل تازه می بخشد؟، برگردان: احمد تدین.
۴. صادقی بروجنی، خسرو، جهانی شدن، جهانی سازی و فرهنگ.

حسب الله بهنورد
کارمند نظارت امور مالی

متنوع هستیم که مفهوم گستردگی و پهناوری فرهنگ ها را در سطح جهان می رساند. آنچه که در برابر هویت فرهنگی چالش خوانده می شود، عبارت از هویت زدایی فرهنگی، خود باختگی فرهنگی است که در صورت نداشتن برنامه و راهبرد بزرگ فرهنگی دچار بی هویتی فرهنگی خواهیم شد که بحث منتقدین جهانی شدن است آنها بدین باورند که فرهنگ بیرونی جاگزین ارزشهای داخلی خواهد شد، یعنی رویدادی را که مرگ فرهنگ بومی خوانده اند از روند جهانی شدن در ساختار یک جامعه به میان می آید چالش های که در تحلیل آن اکثریت دانشمندان با آن درگیر است.
از دیدگاه سیاسی:

برخی هم از منظر سیاسی به پروسه جهانی شدن و چالش های را که این پروسه بالای ساختارهای سیاسی به وجود می آورد به تعریف جهانی شدن پرداخته اند و بر این باورند که جهانی شدن بستر یگانه ای را برای کلیه کشورهای جهان بوجود می آورد و برای هر ساختار سیاسی و هر حاکمیت هویت دیگر می آفریند که زاده ی جهانی شدن می باشد که آن پیوند های بین المللی به حداکثر رسیده و واژه ملی و اندیشه های ناسیونالیزم جای خود را به واژه بین المللی یا انتر ناسیونال خواهد داد و در آن نوعی همگرایی سیاسی در قالب لیبرال

و میان شهروندان یک کشور وسعت می دهد و مرزهای جدیدی بین دارا و نادار به وجود می آورد. نزاع در این مرزهای جدید، همچون مرزهای قدیمی، خون ریزی ها و خسارات فراوانی در پی خواهد داشت. زمینه بحران در نیمه دوم قرن بیستم، فراهم شده است. اختلاف درآمد (۲۰) درصد غنی ترین و (۲۰) درصد فقیرترین جمعیت جهان، در سه دهه اخیر، دو برابر شده و اکنون نسبت درآمد دو گروه، (۱۵۰) به (۱) است. حدود (۸۵) درصد تولید جهانی را (۲۰) درصد از ثروتمندترین مردم جهان در اختیار دارند، در حالی که (۲۰) درصد فقیرترین مردم، تنها (۱.۴) درصد از این حجم را تولید می کنند.

از دیدگاه فرهنگی:

فرهنگ دیگر آنگونه که آنرا مجموعه ای از ارزشها و خاطرات، رسم و رواج ها، عنعنات، باورها، عقاید صرف در یک حوزه مشخص جغرافیائی نیست. زیرا فرهنگ در عصر جهانی شدن مفهوم گسترده ای می یابد و بحث فرامرزی و فراکشوری دارد. ما چه خواهیم یا نخواهیم وارد بازار و مارکیت تحولات جهانی شدن شده ایم امروز از در و پنجره ما اطلاعات به صورت مجانی تعارف می شود و روزانه شاهد روبروی شدن به هزارگونه اطلاعات و آگاهی های

اقتصاد روسیه پس از تحریم ها

طی سال های اخیر، اقتصاد روسیه به دلیل بلند بودن قیمت نفت صادراتی و جذب سرمایه گذاری های خارجی از نرخ رشد قابل ملاحظه برخوردار بود که از آن به عنوان یکی از اقتصاد های شکوفای جهان یاد می شد. بعد از سال ۲۰۱۴ آغاز بحران اوکراین سبب رویارویی فزاینده غرب با روسیه گردید. این تقابل اکنون ابعاد مختلفی به خود گرفته که یکی از مهمترین جنبه های آن را می توان تقابل اقتصادی و مالی محسوب کرد. کشورهای غربی به بهانه دست داشتن روسیه در تحولات شرق اوکراین و اقدام مسکو در الحاق کریمه به خاک خود، تحریم های اقتصادی و تجاری زیادی را علیه این کشور اعمال کرده اند.

وضع تحریم ها طی یک سال اخیر از جانب اتحادیه اروپا علیه روسیه منجر به کاهش ارزش روبل، افزایش نرخ تورم پولی تا سطح ۱۵.۶ درصد، سقوط قیمت نفت صادراتی، فرار سرمایه و کاهش تجارت خارجی گردیده و این کشور را به بحران اقتصادی مواجه ساخته است. به

تلافی این تحریم ها، مسکو نیز واردات محصولات زراعتی و مواد غذایی را از غرب ممنوع قرار داده است. این رویارویی نه تنها شاخص های کلان اقتصادی را در روسیه متأثر ساخته است، بلکه کشورهای اروپایی که در وضع این تحریم ها دخیل هستند، نیز از نتایج منفی آن رنج می برند. در این زمینه سرگئی لاوروف، وزیر خارجه روسیه در ماه اکتوبر ۲۰۱۴ اعلام کرد که اتحادیه اروپا با تحریم روسیه تنها در سال ۲۰۱۴ متحمل ضرر ۴۰ میلیارد دلاری می شود. لاوروف در عین حال با استناد به آمار و ارقام اتحادیه اروپا گفت که آسیبی که بدلیل تحریم روسیه به اقتصاد های اروپا در سال ۲۰۱۵ وارد خواهد شد، بالغ بر ۵۰ میلیارد دلار می گردد.

تاتیانا نسترنکو، معاون وزیر مالیه روسیه اعلام کرد که کسر بودجه سال ۲۰۱۵ معادل ۳.۷ درصد تولید ناخالص داخلی است، در حالیکه کرملین قبلاً این رقم را ۲.۳ درصد گزارش داده بود که در سال ۲۰۱۴ این کسر تنها نیم درصد از تولید ناخالص داخلی بود.

بحران اوکراین در واقع باعث شده است که دولت روسیه سیاست ریاضت اقتصادی را روی دست گیرد، زیرا این کشور به دلیل کاهش مداوم قیمت نفت تحت فشار های اقتصادی قرار گرفته و میلیارد ها دلار درآمد صادرات نفتی خود را از دست داده است. بر اساس برآورد ها، روسیه بیش از ۱۵۰ میلیارد دلار بدلیل کاهش بهای نفت متضرر گردیده است. در همین حال بانک مرکزی روسیه اعلام کرد که در سال ۲۰۱۴ میلادی، ۱۵۱ میلیارد و ۵۰۰ میلیون دلار سرمایه از کشور خارج شده است که نسبت به سال ۲۰۱۳ که ۶۱ میلیارد دلار بود، دو و نیم برابر افزایش را نشان میدهد. سران روسیه از جمله ولادیمیر پوتین، رئیس جمهور این کشور با تاکید بر سیستم اقتصادی آزاد روسیه اعلام کرد که از خروج سرمایه از این کشور به صورت اجباری جلوگیری نخواهند کرد. به این دلیل، بانک مرکزی روسیه انتظار هیچ رشد اقتصادی را برای دو سال آینده ندارد.

پس از کاهش ۴.۵ درصدی در ماه مارچ، تولیدات مؤسسات تولیدی، معادن

و شرکت های خدمات عمومی در ماه می نیز به میزان ۵.۵ درصد تقلیل یافته است که پائین ترین رقم از سال ۲۰۰۹ بدینسو می باشد.

نرخ تورم پولی در روسیه در این مدت روند صعودی را نشان میدهد. فرار سرمایه از کشور در واقع به معضل بزرگ اقتصادی برای روسیه تبدیل شده است. نرخ انفلاسیون در این کشور طی ۱۲ ماه از ۷.۶ درصد در ماه آگست ۲۰۱۴ به ۱۵.۶ درصد در ماه جولای

نفت را خریداری نموده است. این معامله پیامی با این مضمون که اولویت مسکو مبارزه با تورم یا ثبات واحد پولی روبل نه بلکه حمایت از روس نفت است، میدهد. این معامله خطرات را در سیستم بانکی کشور افزایش خواهد داد، زیرا دولت و بانک مرکزی نه تنها استراتژی برای مقابله با شرایط فعلی ندارند، بلکه درک روشنی از چگونگی برخورد با معضلی که با آن روبرو شده اند را نیز ندارند.

۲۰۱۵ صعود نموده است که بلندترین آن ۱۶.۹ درصد در ماه مارچ ۲۰۱۵ می باشد. با سقوط ارزش روبل، افزایش نرخ تورم پولی و سقوط قیمت نفت در ۲۰۱۴، تقاضای گلی در روسیه نیز روبه نزول است. به گزارش روزنامه فایننشال تایمز در رابطه به سقوط ارزش روبل، در شرایط بحرانی دولت روسیه در اقدام غیر معمول اوراق قرضه شرکت روس

گراف فوق ارزش روبل روسی را طی شش ماه اول سال ۲۰۱۵ نشان میدهد که شروع نرخ مبادله ۵۹.۷۳ و آخرین نرخ ۵۸.۵۰۱ در برابر هر دالر امریکایی بوده است. در این مدت، پائین ترین نرخ ۴۸.۱۳۶۵ و بلندترین آن به ۷۱.۸۰۳۰ نشان داده شده است. طی ۱۵ سال اخیر، مصرف نفت یکی از بزرگترین پشتوانه های رشد اقتصادی روسیه بوده است. در سال ۲۰۰۷ زمانیکه

قیمت نفت ۷۲ دالر در هر بشکه بود، اقتصاد این کشور توانست ۸.۵ درصد رشد کند؛ اما در فاصله ۲۰۰۸-۲۰۰۹ طی بحران مالی جهانی، این رشد دچار نوسان گردید، چنانچه در سال ۲۰۱۲، نفت با قیمت ۱۱ دالر در هر بشکه تنها توانست باعث رشد ۳.۴ درصدی شود. بین سال های ۲۰۱۰ و ۲۰۱۳، وقتی قیمت نفت بالا بود، صادرات خالص این کشور ۲۳۲ میلیارد دالر که ۲۰ برابر میزان آن در فاصله سال های ۲۰۰۴ و ۲۰۰۸ می باشد، بود. این درحالی است که واردات این کشور از ۴۵ میلیارد دالر در سال ۲۰۰۰ به ۳۴۱ میلیارد دالر در سال ۲۰۱۳ افزایش یافته است که این وضعیت نگرانی اقتصاددانان روسیه را برانگیخته و آنان در مورد احتمال ورشکست شدن اقتصاد کشور بحث می نمایند.

بدهی های حکومتی روسیه تنها ۵۷ میلیارد دالر است، اما بدهی شرکتی آن ۱۰ برابر بیشتر است. این بدهی ها توسط شرکت های دولتی و شرکت های انرژی ملی که به آن وضعیت شبه حکومتی می دهند، کنترل شده است و تا پایان سال ۲۰۱۵ شرکت های روسی ناچار اند تا حدود ۱۳۰ میلیارد دالر از بدهی خارجی خود را پردازند. همزمان با افزایش بحران مالی جهان، روسیه

ذخيره اسعاری ۵۷۰ ميليارد دالر (تقريباً يک سوم توليد ناخالص داخلي) ايجاد کرد. اين امر بعد از ضربه بحران جهانی به کشور کمک خوبی کرد. دولت ۲۲۰ ميليارد دالر برای کمک مالی دوباره بانک ها و پشتيبانی از روبل خرج کرد، اما در سال ۲۰۱۱ به رغم قيمت بالای نفت، افزايش ذخاير روسيه پايان يافت. شرکت های روسی طی دو سال گذشته بدهی ارز خارجی خود را تا حدود ۱۷۰ ميليارد دالر افزايش داده اند و بيشتر اين پول ها در خارج از کشور به کار گرفته شده و تنها بخش بسيار کوچکی از آن در اقتصاد روسيه سرمايه گذاری گرديده است.

توليد ناخالص داخلي روسيه در ماه اپريل سال ۲۰۱۵ در مقايسه با يک سال گذشته ۴.۲ درصد افت داشته است. در مجموع توليد ناخالص داخلي (GDP) روسيه در سال ۲۰۱۴ به ارزش ۱۸۶۰.۶۰ ميليارد دالر امريکايی می باشد که ۳ درصد GDP کُل جهان را تشکيل ميدهد. توليد ناخالص داخلي اين کشور بطور اوسط ۸۳۶.۰۶ ميليارد دالر از سال ۱۹۸۹ تا سال ۲۰۱۴ بوده است. بلند ترين حد توليدات ناخالص داخلي روسيه به سال ۲۰۱۳ بر می گردد. توليد ناخالص داخلي GDP روسيه در اين سال به ۲۰۷۹.۰۲ ميليارد دالر رسیده است.

اکنون که قيمت نفت پائين تر از ۶۰ دالر در فی بشکه رسیده است، بانک مرکزی روسيه می گوید که احتمال رکود شديد وجود دارد. بناً به تخمين بانک مرکزی، خروج سرمايه از روسيه در سال ۲۰۱۵ شايد به ۱۲۸ ميليارد دالر برسد.

نرخ بهره نیز در اين مدت بدون تغيير باقی نمانده است. بانک مرکزی روسيه برای چهارمين بار از ابتدای سال ۲۰۱۵ در نرخ بهره خود تغيير ايجاد کرد. سياستگذاران اين نهاد برای کاهش نرخ بهره بانکی بانک مرکزی از ۱۲.۵ درصد به ۱۱.۵ درصد به توافق رسيدند. هدف از اتخاذ چنين تصميمی مقابله با بحران اقتصادی است که پس از اجرای تحریم های اقتصادی کشورهای غربی عليه روسيه گريبانگير اين کشور شده است. روسيه اميدوار است با توجه به افزايش اندک قيمت نفت در بازار بتواند با اعمال ساز و کارهای حمايتی اقتصاد خود را تقويت کند. بانک مرکزی روسيه پيش از اين در ماه دسمبر سال ۲۰۱۴ برای بالا بردن ارزش روبل واحد پولی کشور در برابر دالر امريکا نرخ بهره خود را به ۱۷ درصد افزايش داده بود.

اسبر بانک، بزرگترين بانک روسيه از جمله نهادهایی است که اعمال تحریم های اقتصادی کشورهای غربی عليه

روسيه تأثيرات منفی مستقیمی بر روی فايده (سود) آن داشته است. سود خالص اين بانک در سه ماه اول سال ۲۰۱۵ نسبت به زمان مشابه سال گذشته ۵۸ درصد افت داشته و به اندازه ۵۸۴ ميليون دالر به ثبت رسیده است.

کسر بيلانس تجارت روسيه در سال ۲۰۱۴ بالاتر از ۲۰۰ ميليارد دالر بوده و موجودی ذخاير ارزی روسيه بيش از ۴۰۰ ميليارد دالر است. بحران هنوز بر بازار کار تأثير نگذاشته، ولی گفته می شود که گاز پروم، شرکت بزرگ گاز دولتی می خواهد ۱۵٪ تا ۲۵٪ از نيروی کار ۴۵۹,۰۰۰ نفری خود را تعديل کند. ■

منابع:

Bloomberg Software

<http://www.iqhtesadnews.com>

محبوب الله شريفی

مسئول خطرات مدیریت عمومی

عمليات بازار

د افغانستان د بانکدارۍ قانون

د بانک د ونډو يا بديهيو ليردونه

اته اويايمه ماده:

(۱) کمپسيون کولای شي د افغانستان بانک په غوښتنه د بانکدارۍ سيستم د گټو د ساتنې او اعتبار ورکونکو ته د بانک د موقف د لوړولو لپاره د بانک د تصفيې مدير ته دستور ورکړي، چې د بانک د اټکل شوو شرطونو او ضوابطو مطابق چې د کمپسيون لخوا تصويب شوي دي، هغه معاملې چې په لاندې چارو تمامې شي، سرته ورسوي:

۱- د بانک له ونډايزې پانگې څخه د ونډو د ټولو يا يوې برخې ليردول.

۲- د بانک د ټولو يا يوې برخې ديونو او شتمنيو ليردول.

(۲) بانک کولای شي د بانک پر خلاف د ورشکستگي اقداماتو د پيل او د هغه د انحلال لپاره د غوښتنليک له تثبيت وروسته هر وخت، د دې مادې په (۱) فقره کې د درج شوي حکم مطابق، د معاملې د سرته رسولو غوښتنه وکړي او اجازه يې واخلي.

(۳) د دې مادې په (۲) فقره کې درج شوې معامله، د بانک يا يې د رهبرۍ د هيت د غړو موافقه ايجابوي.

کمپسيون مکلف دی د نوې کتنې په

بهر کې د بانک د ديونو د يوې برخې د ليردوني په هکله د هدايت د اخيستلو لپاره د تصفيې د مدير غوښتنه چې د ځينو دائينو او اعتبار ورکونکو گټې په هغه کې شاملې نه وي په اړه، په پام کې ونيسي،

ټولو ذينفعو اړخونو ته د ديونو ليردول، د ليردوني د خبرتيا له خپرېدو يوه ورځ وروسته، نافذيري.

د املاکو او شتمنيو رپورټ

نه اويايمه ماده:

(۱) د بانک پر خلاف د ورشکستگي د اقداماتو د پيل په اړه د کمپسيون د فيصلې د صادرېدو له نيتې وروسته د دوو اوونيو په ترڅ کې، د تصفيې مدير د بانک د املاکو او مالونو رپورټ چې د لاندې مطالبو لرونکي وي، فهرست او کمپسيون ته وړاندې کوي:

۱- د بانک د ونډه ايزې پانگې د ورکړل شوو اشتراکاتو په شمول د پور او ضمانت د موافقه ليکونو، د پېرودنې يا پلورنې د موافقه ليکونو او همدارنگه د دفترې ارزښتونو او د شتمنيو د انحلال د تخميني ارزښتونو د حساب له بابته د بانک د مطالباتو، د بانک د شتمنيو د تشخيص.

۲- د کرايې، اجارې او رهن د موافقه ليکونو په شمول د هغو قراردادونو د تشخيص وړ چې د هغو له امله د بانک املاک د مقابل لوري په واک کې وي.

۳- هغه قراردادونه چې بانک د هغو پر بنسټ خدمتونه تر لاسه کوي.

۴- هغه د پام وړ معاملې چې بانک د ورشکستگي د فيصلې له نېټې څخه د دېرشو ورځو په اوږدو کې بې له وقفې له هغو سره موافقه کړې وي.

(۲) د دې مادې په (۱) فقره کې درج شوی رپورټ له دريو مياشتو وروسته د نوي کېدو وړ دي او بانک ته د اعتبار ورکونکو په واک کې چې د هغوی مطالبات د دې قانون د يو اتيايمې مادې مطابق، د تصويب شوو مطالباتو په فهرست کې شامل شوي دي، ورکول کيږي. □

د ایران اټومي موافقې هندي سوداگر په اندېښنه کړي

هند د ګوتو په شمیر د هغو څو هېوادونو په ډله کې دی چې پر ایران باندې د لګېدلیو نړیوالو بندیزونو سره سره یې د تهران سره تجارتي اړیکې درلودلې. په داسې حال کې چې ایران د نړۍ د سترو قدرتونو سره اټومي موافقه لاس لیک کړه، هند د دې موافقې د تطبیق په صورت کې غواړي چې خپلې اوږدمهالې تجارتي ګټې خوندي کړي.

خو په هند کې صادرونکي سوداګر وايي چې اوس دوي د لويديځو هېوادونو له لورې سختو سیالیو ته ځانونه چمتو کوي.

د ټي ام اې نړیوال شرکت مشر پنکاج بنسال وايي چې د هغه د شرکت صادرات تقریباً ۴۰ په سلو کې زیات شوي دي. خو هغه وايي چې د هغه د

کار و بار رونق ښايي مخ په ختمېدو وي ځکه که چیرې پر ایران باندې نړیوال بندیزونه لیري شي، نو د سوداګرۍ په ډګر کې به د هغه شرکت د نورو شرکتونو سره سیالی ته مجبوره شي.

هغه وايي چې اوس ډیر زیات زیار باسي چې د خپلو تولیدي توکو لپاره چې په کې د انجنیرۍ وسایل او اوسپنیز توکي شامل دي، نوي مارکیټونو پیدا کړي.

بنسال داسې وايي، د ځینو موادو په برخه کې به پرته له شکه مونږ ضربه ووينو. د عصري ټیکنالوژۍ د برخې د توکو په برخه کې به مونږ تاوان وکړو ځکه په دودیز ډول ایران زمونږ په مقایسه د ټیکنالوژۍ په برخه کې لويديځو هېوادونو ته لیوالتیا ښيي.

منبع: بی بی سی

موضع جدید صندوق بین المللی پول

نسبت به بحران قرضه های یونان به گزارش روزنامه فایننشال تایمز، چاپ لندن مقامات صندوق بین المللی پول میزان قرضه های یونان را بسیار زیاد ارزیابی کرده اند و عدم اعمال برنامه های اصلاحی در این کشور را عاملی بازدارنده برای مشارکت این نهاد در سومین برنامه نجات مالی خوانده اند.

از جمله شرایط اعطای بسته نجات مالی به یونان در توافق بدست آمده در سیزدهم ماه جولای بین مقامات این کشور و قرضه گیرندگان مشارکت صندوق بین المللی پول در روند اعطای کمک مالی بوده است. موضع این نهاد مبنی بر بخشش قسمتی از قرضه های یونان با خواسته طلبکاران این کشور در تضاد قرار دارد.

منبع خبر: یورو نیوز

«

چين کې د اپل موبایلونو جعلي کارخونه موندل شوې

چين کې چارواکو يوه کارخانه موندلې چې په جعلي توگه يې اپل موبایلونه جوړول. ويل کېږي چې دغه کارخاى کې تر اوسه ۴۱۰۰۰ اپل موبایلونه په غير قانوني توگه جوړ شوي دي.

چارواکو کارخانې کې ۹ کسان نيولي دي. ويل کېږي چې دغه کارخانې نه سلگونو کارکونکو استعمال شوي څېړک موبایلونه له بيا رغاونې وروسته د نويو موبایلونو په نوم بهر ته صادروول.

دوى وايي په دغه ځاى کې د ۱۲۰ ميليونو ين (۱۹ ميليونه ډالرو) په ارزښت جعلي موبایلونه جوړ شوي وو. رپوټونو کې ويل شوي چې دغه کارخونه د تېرې مې مياشتې په ۱۴ نېټه موندله شوې وه، خو په ټوليزو رسنيو کې دغه موضوع د بيجينگ وگړو

امنيت ادارې لخوا په څو نېږدى ورځو کې افشا شوه.

د يادې کارخونې فعاليت په جنورۍ کې پيل شوى و. بيجينگ چارواکي وايي د چين پلازمېنې بيجينگ په څنډو کې د دغې کارخونې مشرتوب يوه ميره او مېرمنې يې کاوه.

چارواکي وايي دوى ته د کارخانې شتوالي په اړه امريکايي چارواکو خبر ورکړى و چې يو شمېر جعلي موبایل ټيليفونونه يې موندلي وو.

دغه رپوټونه داسې مهال خپاره شوي چې چينايي چارواکي د جعلي توکو جوړېدو مخنيوي لپاره پراخ عمليات کوي. دوى پر شرکتونو فشار راوړي چې تر رجسټر نومونو لاندې خپل توليدات وکړي.

چينايانو په دې اړه هوکړه کړې چې د دواړو هېوادونو تر منځ په پراخه کچه د ليرېدونکو راليرېدونکو جعلي توکو

مخې نيولو لږ کې له امريکايانو سره گډ کار وکړي.

له دې څلور کاله مخکې د چين په کونمينگ ښار کې د اپل جعلي پلور دکانونه موندل شوي وو. د برډا برډ نومي ويلاگ ليکوالې په وينا چې هغه دکانونه يې افشا کړي وو، د دکانونو ډېرى کارکونکو منلې وه، چې دوى د دغه امريکايي الکترونيکي شرکت له لوري په دنده گومارل شوي دي. □

منبع خبر بى بى سى

متصدى صفحه راضيه کشتگر
مسؤول برگزاری کنفرانس های
د افغانستان بانک

ځنگل او د هغې اقتصادي اهميت

په هېواد کې د ځنگلونو پراخوالی د خدای پاک له لوري غوره ډالی گڼل کیږي چې د هسکو غرونو ښکلا د همدغې ځنگلونو منندوي دي که ځنگلونه نه وای چاپیریال بدرنگه او وړان معلومېږي. وچې دښتي او بیابانونه د هیڅ درد نه دوا کیږي که د یوه پلوه شنه فصلونه او باغونه چاپیریال خایسته کوي، له بله پلوه د انسان د ښه ژوند تضمین کوي، نن ورځ د ککړتیا د لږي گرده نړي اندیښمنه کړي ده او ماهیرینو او ماحول او ککړتیا د ختمولو لپار په نړي واله سطحه خپلي هلې ځلې پیل کړي دي. خو تر دې دمه داسې فورمول ندی پیدا کړي چې د خراب او ککړ چاپیریال په پاکه او صفا هوا بدل کړي، هغه چې د چاپیریال د ککړتیا په ختمولو کې مرسته کوي یوازي شنه فصلونه او باغونه او ځنگلونه دي له بده مرغه تر کومه چې انسان په ساینسي تکنالوژي او نورو علومو کې پرمختگ کړي او خپل ژوند کې بدلون راوستي، د خپل تمدن د اړتیاو د پوره کولو لپاره د ځنگلونو په بیرحمانه ډول د پریکولو څخه هم ډډه نه د کړي چې تر ټولو ناوړه پایله د ککړ چاپیریال زموږ مخ ته

پرته دي.

ځنگلونه چې چاپیریال پاک ساتي د سیلابونو مخه نیسي، د وحشي ژوو کورونه په خپل غیر کي لري، د طبي بوټو په وده او نمو کې مهم رول لوبوي او زموږ لپاره پاکه او تازه هوا برابروي.

د ځنگل اقتصادي اهميت

د ځنگلونو اقتصادي اهميت په دې کې نغښتی دی، چې د ځنگل د هغه طبعي زیرمو له جملې څخه دی چې د گټې اخیستني په صورت کې په بشپړه توگه له منځه نه ځي بلکه بیازرغونیدل پکې صورت نیسي، دا په دې معنی ده چې کله هم د ځنگل څخه د خپلو اړتیاو د پوره کولو لپاره گټه اخیستل کیږي، باید د ځنگل راتلونکی په پام کې ونیول شي، په هم دې خاطر د ځنگل اهميت د وخت په تیرودو د صنعت او تکنالوژي د انکشاف په صورت کې پراختیا مومي، ځکه له یوې خوا د صنعت او تکنالوژۍ د پرمختگ په صورت د ځنگل محصول ته اړتیا ډیرېږي او له بلې خوا د ځنگلونو د احیا او پراختیا د پرمختگ ورکولو لپاره شرایط برابریږي په خلاصه ډول سره د ځنگل اقتصادي اهميت په لاندې دري

برخو کې خلاصه کوو.

۱. لرگي

۲. میوه

۳. غوښه او نور تولیدات

لرگي: په ساختماني چارو کې د لمړي خامو موادو څخه چې په بیلابیلو موادو لکه کورونو پټولو، د کړکیو او دروازو جوړول، مسطح کول، د تیلیفون دستنو جوړول، د گاډي په خطونو، پلونو او همدا راز د کښتو په جوړولو کې په پراخه پیمانه گټه ورنه اخیستل کیږي.

میوې: د ځنگلونو څخه ډیرې میوې په لاس راځي چې د غذایي موادو په نوم کار ورنه اخیستل کیږي، لکه جلعوزه، پسته، کنجد، عناب، تور املوک، گورگوري او داسي نور چي خاص اقتصادي اهميت لري.

د پورتنیو میوو له جملې څخه په هېواد کې جلعوزه او پسته د یادولو وړ ده چې هم په داخل او هم په بهرنیو هېوادونو کې ډیر په زړه پوري بازار لري چې له دې لاره یو زیاته اندازه گټه هېواد ته رسیږي، د هېواد اقتصاد په لوړولو کې ځانگړی رول لري.

د غوښې تولید: د ځنگلونو څخه څلور ډوله غوښه په لاس راځي.

۱. د ځمکنۍ غوښې سمارق: د سمارق یا مرخپړیو د ودې لپاره ځنګل په زړه پوري چاپیریال جوړي چې مرخپړي تقریباً یو سلو پنځوس ډوله لري چې په ځنګلونو کې پیدا کیږي، د دې له جملې څخه یې دیرش ډول خاص غذائي ارزښت لري، د ونو د یو هکتار ځنګل څخه یو سل پنځوس ۱۵۰ کیلو ګرامه ځمکنۍ غوښه یا مرخپړي په لاس راځي.

پټه دې پاتې نه وي چې مرخپړي نه یوازې دا چې غذائي ارزښت لري، بلکې خاص طبي اهمیت او ارزښت لري چې له دې جملې څخه یو ډول مرخپړي د کونړ او نورستان په ځنګلونو کې پیدا کیږي، د سیمې د خلکو په واسطه ټولېږي، د وچولو څخه وروسته یو کیلو ګرام ۵۰۰۰ - ۷۰۰۰ افغانیو پوري په بازارونو کې پلورل کیږي. د هغو وګړو لپاره چې ځنګلونو ته نږدې ژوند کوي خاص مصروفیت او ځانګړي عایداتي منبع ګڼل کیږي، څرنګه چې پورته ډول اشاره وشوه د ۱۵۰ ډولو څخه دیرش ډول غذائي ارزښت لري او د استفادې وړ دي، په نورو ډولونو کې داسې ډولونه شته که چیري د غذائي موادو په ډول استعمال شي، د انسانانو د مړینې سبب ګرځي، البته زهري خواص لري.

۲. د وحشي حیواناتو او الوتونکو ښکار: د وحشي حیواناتو د ښکار څخه لکه د

مختلفو ډولونو او نورو وحشي حیواناتو لکه د مارکوپولو پسه، هوسی د ښکار څخه زیاته غوښه په لاس راځي. د دې تر څنګ د وحشي حیوانات د باکیفته پوستکو د لرلو له امله هم ښکار کیږي چې پوستکي ورڅخه وباسي او بیا په لوړ قیمت په بازار کې پلورل کیږي.

۳. اهلي حیواناتو: د روزلو لپاره هم ځنګلونه یو خاص ارزښت او رول لري چې په ټولیز ډول هغه خلک چې ځنګلي سیمو کې اوسېږي د څارویو روزل یې کسب وي، علت یې څر ځای او شنه ډیرښت وي چې له دې لاري څخه نه یوازې دا چې غوښه په لاس راځي، بلکې نور حیواني محصولات (لبنیات) هم په لاس راځي چې دا هم یو ستره عایداتي منبع ګڼل کیږي، په لنډ ډول باید ووايو چې مالداري لپاره ځنګل یو بهرني چاپیریال ګڼل کیږي.

۴. ماهي نیول: نه یوازې دا چې ځنګلونه د څارویو لپاره مناسب چاپیریال جوړوي، بلکې د ماهیانود روزلو لپاره هم ځانګړی ارزښت لري ځکه هغه رودونه، ډنډونه او سیندونه چې په ځنګلي سیمو کې دي، له یو پلوه د رڼو او پاکو اوبو په لرلو او له بله پلوه د غذائي موادو پراخو زیرمو د لرلو له امله د ماهیانو د روزلو او تولید نسل لپاره ډیر ښه ګڼل کیږي، چې اوس هم په داسې سیمو کې په طبیعي

ډول سره د ماهیانو مختلفي انواعو په پراخه پیمانه پیدا کیږي چې د ماهیانو د ښکار لپاره ښه ځای جوړوي او له دې لاري څخه زیاته غوښه لاس ته راځي چې د اقتصادي په پیاوړتیا کې ستر رول لوبوي.

۵. د جنګل په موجودیت کې د مچيو روزل د اقتصاد له اړخه: د شاتو د مچيو د روزلو لپاره ځنګلونو یو مناسب چاپیریال ګڼل کیږي د شاتو مچۍ یو خوږه ماده نکاتر یا شیره ګڼل کیږي چې په ګلانو کې شتون لري د خواړه په ډول ورنه استفاده کوي، او په شاتو باندې یې اړوي، د ځنګلونو ونې کولای شي چې د ګلانو او نکاتر یو ښه غذائي منبع د شاتو د مچيو لپاره برابره کړي او ور څخه باکیفته عسل لاس ته راشي او په ښه قیمت بازار ته وړاندې شي. ■

اخیستنه:

حسینار، سید امیر شاه د افغانستان طبیعي ځنګلونه کتاب
<http://shenban.bloguna.toloafghan.com/7656>

احمد ضیا رفیقي
 تیم لیدر تادیات داخلی

استفاده از

منابع داخلی

کلید رشد اقتصادی کشور

کشورهای روبه انکشاف و نو پا در همه امور به ویژه در حکومت سازی به اقتصاد دست داشته اتکا می نمایند یعنی منابع داخلی را در اولویت قرار داده و با سیاست های مؤثر اقتصادی و مدیریت قوی، به رشد اقتصادی ملی مطلوب نائل می گردند. یگانه هدف تمام نظام ها در جهان رشد اقتصادی است که برای رفع ضروریات فردی، خانواده و جامعه (سطح زندگی) و توانایی رقابت های بین المللی از منابع داخلی استفاده به عمل می آید. اگر در این روند از منابع ملی به شکل شفاف و همه جانبه استفاده صورت گیرد، طبعاً روند رشد اقتصادی را سریع می سازد. خوشبختانه کشور ما دارای منابع وافر داخلی چون: معادن، زراعت، مالداري، آب، صنعت و ... است که منابع بسیار مهم و حیاتی در اقتصاد کشور محسوب میگردند. از این سرمایه جهت تقویت اقتصاد مولد و پویا باید استفاده اعظمی

گردد تازمینه دستیابی به سرمایه گذاری، کاهش روز افزون بیکاری، جلوگیری از کشت و پروسس مواد مخدر، کاهش فقر، بهبود امنیت، بکارگیری پروژه های بزرگ حیاتی، کاهش فقر و بیسودی، جبران خسارات جنگ، کاهش احتیاجات و امداد های جامعه بین المللی فراهم گردد. افغانستان از منابع معدنی غنی برخوردار بوده و برای انکشاف آینده امکانات بالقوه را میسر ساخته میتواند. این در حالیست که جهت استخراج مقدار هنگفت سرمایه گذاری صورت گرفته است، اما تا حال از این منابع استفاده درست صورت نگرفته است که جنگ ها، نا امنی ها و فساد را در نقاط مختلف کشور از دلایل آن میتوان عنوان کرد، اما با رویکار آمدن حکومت جدید در افغانستان توقع میرود که به ضعف مدیریتی، عدم تبارز توانایی ها، محدودیت ساختاری کارکرد ها، محدودیت نیروی کار فنی و مسلکی در بخش های مختلف سکتور اقتصادی، ضعف ساختاری و ابزاری در بهره برداری از منابع طبیعی، فقر و بیکاری نقطه پایان گذاشته شود و به مرور زمان از وابستگی افغانستان به کمک های بشر دوستانه جامعه بین المللی نیز کاسته خواهد شد. کارشناسان

به این باور اند که رشد اقتصادی کشور مربوط به زیر ساخت های عایداتی مانند: سکتور های صنعت، زراعت، خدمات، تعلیم و تربیه، تجارت، صحت و ... می باشد. افغانستان با وجود چالش های امنیتی در بخش های مختلف دستاورد های داشته است: ارزش تولید ناخالص داخلی ۲۱,۱ میلیارد دالر، رشد ناخالص داخلی ۲,۱ در صد و ارزش تولید ناخالص داخلی سرانه به ۷۴۷ دالر در سال گذشته رسیده است. در سال ۱۳۹۳ زراعت ۲۴,۳۲ درصد، صنعت ۲۰,۹۲ درصد و سکتور خدمات ۵۱,۳۰ درصد در تولید ناخالص داخلی سهم بودند. مطابق شاخص قیم مواد مصرفی در سال گذشته نرخ تورم نسبت به سال ۱۳۹۲ کاهش نسبی داشته است. همچنان در سال ۱۳۹۳ در حدود ۵.۴ میلیون تن گندم تولید گردیده، افزایش در تولیدات گندم ناشی از بارندگی های مناطق حاصلخیز میباشد. همچنان تولید انرژی برق که توسط دستگاه های آبی، حرارتی و دیزلی صورت میگیرد، از ۱۰۲۲,۳ میلیون کیلو وات بر ساعت به ۱۰۴۹ میلیون کیلو وات بر ساعت افزایش یافته است.

همینطور در سکتور ساختمان و سرک سازی نسبت به سال های قبلی پیشرفت

های زیادی نصیب کشور گردیده است، سکتور صنایع که ۲۰,۹ درصد محصول تولید ناخالص داخلی را تشکیل میدهد، اکثر فابریکات صنایع جهت مصارف داخلی تولید می نمایند مثل: کود کیمیاوی، سمنت، ادویه، نمک، آرد، نان، گوشت میوه جات خشک، صابون، روغن و ... سکتور صنعت در سال ۱۳۹۳ بالغ با ۲۵۲۹۰۴ میلیون افغانی سهم نسبت به سال ۱۳۹۲ در حدود ۲,۴ فیصد افزایش را نشان میدهد. همچنان در حدود ۴۰ درصد نیروی کار در سکتور زراعت مصروف اند و قسمت عمده تولیدات این سکتور را غله جات، نباتات طبی، جنگلات و ... تشکیل میدهد. در سال ۱۳۹۳ ارزش افزوده این سکتور بالغ بر ۲۹۴۰۳۸ میلیون افغانی بوده که ۲۴,۳۲ فیصد در تولید ناخالص داخلی سهم بوده است. نباتات طبی یکی از اقلام عمده صادراتی کشور به شمار میرود که سالانه حدود ۲۰ الی ۲۲ میلیون دالر عاید دارد. در جهان ۳۲۰ هزار نوع نبات وجود دارد که از جمله ۲۵۰۰۰ نوع آن در کشور ما پیدا میشود که ۵۰۰ نوع آن شناسائی و ۲۰۰ نوع آن قابل استفاده میباشد، از جمله ۴۵ نوع آن اقلام تجارتی محسوب میگردند و ۶ نوع آن از جایگاه خاصی در تجارت بر خور دار

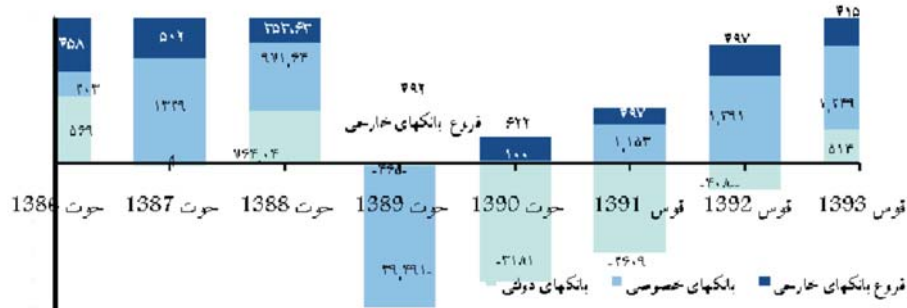
بوده که ارزش بهتری دارند.

نظام مالی کشور که در چارچوب اقتصاد بازار فعالیت می نماید، یکی از نظام های موفق محسوب می گردد که در سال های اخیر بخصوص سال مالی ۱۳۹۳ به دستاورد های خوبی نائل آمده است. این نظام به نوبه خود در رشد و توسعه

کشور از سرمایه مالی قوی برخوردار بوده که در جریان سال مالی ۱۳۹۳ بطور مجموعی ۲.۱۷ میلیارد افغانی فایده نموده است.

گراف ذیل نشاندهنده فایده و ضرر مجموعی گروپ های نظام بانکی است. اما با وجود دستاوردها نباید از ناتوانی ها

فایده و ضرر مجموعی گروپ های نظام بانکی
میلیون افغانی

کرد.

بایانی

منابع: راپور سالانه ۱۳۹۳ د افغانستان بانک

سالنامه احصائیوی ۱۳۹۳ اداره احصائیه مرکزی افغانستان
گزارش آمریت عمومی سیاست پولی د افغانستان بانک

در تعدادی از بخش ها چشم پوشی کرد، که زنگ خطر برای مسوولین سکتور اقتصادی کشور می باشد. هنوز میزان واردات کشور در مقابل به صادرات بسیار ناچیز است که افزایش واردات بالای رشد اقتصادی جامعه تأثیر منفی گذاشته و ذخایر اسعاری کشور را صدمه میرساند. مهم ترین اقلام وارداتی افغانستان را ماشین آلات، وسایل الکترونیکی، مواد غذایی، پارچه باب و لوازم خانگی تشکیل میدهد.

رشد تولید ناخالص داخلی با وجود چالش ها و نا امنی ها و کاهش کمک

اقتصاد کشور نقش ارزنده ایفاء نموده است. نظام مالی کشور طی سال مالی ۱۳۹۳ در مجموع از نافعیت خوبی برخوردار بوده است.

مجموع دارایی های نظام بانکی افغانستان در سال مالی ۱۳۹۳ بالغ بر ۲۵۶.۷۹ میلیارد افغانی و مجموع قروض ناخالص نظام بانکی بالغ بر ۴۳.۲۳ میلیارد افغانی می گردد. باید گفت که سپرده های مشتریان که منبع اساسی تمویل در بانکها محسوب میشود، طی سال مالی ۱۳۹۳، بالغ بر ۲۱۸.۸۴ میلیارد افغانی گردیده است، گفته میتوانیم که نظام بانکی

فقر مسبب نا امنی، سرقت، بدبختی و ده ها چالش دیگر

بخش آخر

آرزو کبیری افغان کارمند نظارت امور مالی

سوم: روش های تعیین خط فقر:

اولین گام در مطالعه فقر و تعیین خط فقر، معرفی شاخص یا معیار سنجش فقر است. شاخص فقر می تواند صورت های مختلفی داشته باشد که معروف ترین آنها سه مورد زیر است:

• مصرف یک سبد خاص از

کالاها

• هزینه کل

• درآمد کل

مورد نخست، همان روشی است که به وسیله تعیین پیشنهاد شده است. توین به نیازهای بیولوژیکی و ضروریاتی اشاره می کند که اگر به طور نابرابر بین افراد توزیع شود، بعضی را زیر خط فقر قرار خواهد داد. اگر خانواده ای غذای کافی

برای خوردن، سرپناه لازم و پوشاک مناسب نداشته باشد، فقیر بشمار میرود. این روش در سال های اخیر برای کشورهای در حال توسعه تحت عنوان نیازهای اولیه مطرح می شود. ترسیم خط فقر براساس هزینه حد اقل یا درآمد حد اقل دو برداشت است که از دیر زمان انتخاب بین این دو روش

مطرح بوده است. مطالعاتی که بعد از جنگ دوم جهانی در زمینه فقر در انگلستان صورت گرفته عمدتاً متکی به آمار بودجه خانوار بوده و از روش هزینه استفاده شده است. آبل اسمیت و تاونزند در سال ۱۹۶۵ به عنوان پیشقدم مطالعات بودجه خانوار از روش فوق برای تعیین فقر استفاده نمودند. محققین فوق در کارهای بعدی خود نیز سعی کردند تا تفاوت‌های بین استفاده از هزینه و درآمد را برای ترسیم خط فقر مطرح نمایند.

از میان این سه روش، روش اول بیشتر مورد نظر بوده و از میان روش دوم و سوم، اغلب روش دوم (روش هزینه) ترجیح داده شده است، زیرا به دست آوردن آمار واقعی میزان هزینه آسان‌تر از سنجیدن میزان واقعی درآمد است، چون تجربه نشان داده است که در نظر سنجی‌ها مردم معمولاً میزان هزینه زندگی‌شان را بیش از میزان درآمد بیان می‌کنند و درصد علاقه‌مندی بیان هزینه واقعی بیش از علاقه‌مندی بیان میزان واقعی درآمد است. این نکته را نباید از نظر دور داشت که استفاده از روش اول (مصرف یک سبد خاص از کالا) به یکی از دو روش دیگر نیز وابسته است، زیرا توانایی و یا عدم توانایی خانوار

برای مصرف سبد خاص از کالا، اثبات نمی‌شود، مگر از طریق هزینه کل و یا درآمد کل ثابت گردد.

لازم به یادآوری است هر شاخصی که برای تعیین خط فقر مورد استفاده قرار می‌گیرد، باید منتهی به یک مقدار معین پول برای تعیین خط فقر شود. برای این منظور، باید میزان یک سبد خاص از کالا به طور دقیق مشخص شود تا ارزش پولی آن سنجیده و در نتیجه مقدار پولی خط فقر تعیین شود. برای رسیدن به این مسئله، بهترین راه این است که سبد کالا بر حسب ارزش‌های عمده غذایی مانند کالری سنجیده شود و سپس میزان مواد غذایی لازم برای تأمین کالری تعیین شده، مشخص گردد. آنگاه براساس قیمت‌های بازار، قیمت هر کالری محاسبه شده و مجموع با درآمد خانوار مقایسه شود. اگر درآمد خانوار برای تأمین مقدار کالری ضروری کافی باشد، آن خانوار بالای خط فقر قرار می‌گیرد و اگر کافی نباشد، زیر خط فقر محسوب می‌شود. بنابراین روش بدست آوردن خط فقر به صورت ذیل خواهد بود:

میزان کالری مورد نیاز * قیمت کالری و مواد غذایی در بازار = خط فقر

چهارم: فقر در افغانستان:

طوری‌که قبلاً گفته شد، اندازه‌گیری فقر در افغانستان به علت فقدان اطلاعات و آمار بسیار مشکل است. اما می‌توان با استفاده از اطلاعات موجود، ترسیمی از فقر را نشان داد و از آنجا به تخمین خط فقر پرداخت. این اطلاعات را که در زمینه‌های گوناگون جمع‌آوری شده است، اگر در کنار هم بگذاریم، می‌توانیم قضاوتی هر چند نامطمئن در مورد وضعیت فقر در افغانستان داشته باشیم. لازم به یادآوری است که در شرایط فعلی افغانستان که یک کشور فاقد هر گونه اطلاعات آماری در مورد تعداد جمعیت، میزان درآمد و هزینه خانوار، قیمت کالاها و خدمات و ... است، یک پژوهشگر، در بررسی خط فقر و هر گونه تحقیق دیگری که مبتنی بر آمار و داده‌های آماری است، چاره‌ای جز استفاده از تخمین براساس اطلاعات ناقص موجود را ندارد و در تمام تحقیقات در مورد افغانستان همین شیوه به کار رفته است.

طبق استفاده از تخمین براساس اطلاعات ناقص موجود در مورد خط فقر در افغانستان نشان می‌دهد که افغانستان بالاترین میزان فقر را در میان کشورهای

جنوب آسیا دارد. که ۷۰٪ کل جمعیت این کشور زیر خط فقر قرار دارند و یا میتوان گفت حدود ۲۰ میلیون نفر در این کشور زیر خط فقر زندگی می کنند.

پنجم: دلایل توجه به فقر

فقر پدیده ای است که در هر زمان و دوره وجود داشته است و دلایل آنرا در چند مورد می توان دید، یکی دلیل اخلاقی است که توسط ادیان و مذاهب مختلف بر روی آن تأکید شده است. مشاهده فقر یک پدیده رقت انگیزی است که تأسف و تأثر بسیاری را بر می انگیزد و هر بیننده ای را به تفکر بر روی خود وای دارد. مشاهده فقر احساس ترحم را در افراد بوجود می آورد و این یکی از دلایل توجه به فقر است. دلیل دیگر شاید به نوعی ناشی از ترسی باشد که اغنیاء جامعه به آن دچارند. فقر علاوه بر تهدید خود فقیر، به نوعی تهدیدی برای اغنیاء و نظام اجتماعی موجود نیز است. توجه اخیر برخی از کشورهای صنعتی به موضوع فقر، شاید ناشی از نوعی احساس خطر از جانب کشورهای توسعه نیافته و فقیر است. تهدیدی که ممکن است، موجب طغیان فقرا بر علیه اغنیاء باشد و سلسله مراتب اجتماعی و سلسله مراتب قدرت جهانی

را به هم بریزد.

دلایل دیگری را هم می توان برای توجه به فقر دریافت نمود که عبارت است از تأثیرات محیط زیستی فقر (Perman, ۱۳:۱۹۹۹). فقر یکی از مخرب ترین عوامل محیط زیست است. تأثیر فقر بر محیط زیست در دو سطح خورد و کلان قابل ارزیابی است. در سطح خورد زارعین فقیر، استفاده غیر اصولی و فزاینده از مراتع، جنگلها و... به عمل می آورند و برای گریز از فقر به هر عمل دست می زنند. در سطح کلان، کشورهای فقیر عموماً صادر کننده مواد خام طبیعی هستند و یا به علت ضعف تکنولوژیک و سیاست های خاص کشورهای صنعتی، صنایع فراوانی در این کشورها مشغول به کاراند.

ششم: فقر و ساختار قدرت جهانی

امروز نقش عامل استعمار در فقر کشورهای جهان سوم، بر کسی پوشیده نیست و با وجود اینکه روابط استعماری گذشته از بین رفته است، ولی برخی آثار آن همچنان باقی است. برخی عقیده دارند که روابط استعماری امروزه به شکل مُدِرَن خود پابرجاست. حتی برخی پا را فراتر گذاشته و به نظریات توسعه هم به دیده تردید می نگرند. مجید رهنما

در این باره می نویسد: "توسعه ثابت کرد که اکسیری نبود که آن نخبگان می پنداشتند... توسعه آنگونه که خود را بر جمعیت مورد نظر تحمیل می کند، اساساً پاسخ غلطی به نیازها و خواسته های واقعی آنها بود. توسعه ایدئولوژی بود که در شمال زاده شد و تلطیف شد، تا اساساً نیازهای قدرت های مسلط را که در جستجوی یک ابزار مناسب برای توسعه طلبی اقتصادی و ژئوپولیتیکی خود بود تأمین کند. این ایدئولوژی به استعمار در حال مرگ و از کار افتاده کمک کرد تا خود را تبدیل به یک ابزار تهاجمی و حتی بعضی اوقات جذاب کند و آن را قادر ساخت تا زمین های از دست رفته را پس بگیرد" (رهنما، ۱۳۸۲: ۳۷۰-۳۷۱).

جنبه های مختلف فقر دارای واکنش های متقابل با همدیگر می باشد و گفته می شود که استبداد بزرگترین عوامل فقر است که ساختار و روابط قدرت در مقیاس جهانی، به رغم شعارهایی که داده می شود، سخت مخالف حاکمیت نظامهای مردم سالار در کشورهای صاحب نفت و منابع طبیعی در جهان سوم است. بنابر این استدلال، عجیب نیست که در هیچ کشور تولید کننده

نفت مردم سالاری محقق نشده است (راغفر، ۱۳۸۴: ۲۷۷). کشورهای صنعتی اگر چه در درون خود به اصول دموکراسی پابند می باشند، ولی در نظام بین الملل از قاعده قانون جنگل تابعیت می کنند. شاید این کشورها خوب می دانند که اگر همه کشورها بکوشند قوی تر شوند، این امر فقط به بدتر شدن اوضاع دنیا کمک می کند (باسو، ۱۳۸۲: ۱۰۲).

هفتم: نتیجه گیری

فقر پدیده ای پیچیده و چند بعدی است و ابعاد مختلف فقر در واکنش متقابل با همدیگرند، طوری که عوامل بازدارنده فقر با تقویت همدیگر، زنجیرهای فقر را محکم تر و رسوخ ناپذیرتر می سازند. تعریفی که از فقر می شود نقش مهمی در اتخاذ سیاستهای مبارزه با فقر دارد. به همین نحو عواملی که برای فقر شناسایی می شوند در اتخاذ سیاستهای مبارزه با فقر مؤثرند.

همچنانکه گفته شد وجود ریسک نقش فعالی را در مهاجرت افراد از مناطق پر ریسک به مناطق کم ریسک داشته است. بدین ترتیب با بهبود محیط کسب و کار و ایجاد فرصتهای شغلی جدید، علاوه بر رفع بیکاری و فقر، معضل

مهاجرتهاى گسترده نیز تا حدودی حل می شود. کاهش ریسک بر انگیزه افراد هم تأثیر می گذارد. چرا که وقتی اطمینان از نتیجه وجود دارد، تمایلات و آرزوها و انگیزه های افراد نیز تحت الشعاع قرار می گیرد. با تقویت انگیزه ها، وقتی تلاش بیشتری برای کسب درآمد صورت می گیرد، بسیاری از روابط اجتماعی نیز تأثیر می پذیرند.

مشارکت در اجتماع و اظهار نظر در مورد مسایل آن و تشکیل گروههای اجتماعی با اهداف مختلف از پیامدهای کاهش ریسک و تقویت انگیزه های فردی می تواند باشد. از آنجا که ابعاد مختلف فقر در واکنش متقابل با همدیگر می باشند، روابط سیاسی هم تأثیر می پذیرند. چرا که بهبود محیط کسب و کار و ایجاد فرصتهای شغلی جدید نیازمند یک سلسله اصلاحات در ساختار دولت می باشد. به طوری که دولت ابتداء باید قدرت و توانایی ایجاد و مدیریت این تحولات را داشته باشد.

بدین ترتیب، دولت نقش بسیار محوری در فقرزدایی دارد و با اینکه دلایل فقر بسیار زیاد می باشند، ولی در بین تمام آنها، نقش حکومت قاطع تر از بقیه عوامل خیلی ارزنده است. چون دولتها

مستقیماً بر ابعاد ریسک و عدم قطعیت، انگیزه های افراد و روابط اجتماعی اثر می گذارند. ▣
منابع و مآخذ:

1. افغانستان و فقرزدایی با توسعه مدیریت، نویسنده علی جان رحمانی یزدری؛
2. مجلات و روز نامه ها؛
3. سایت های اینترنتی متعدد؛
4. www.asriran.com/fa/news
5. www.zamannews.ir
6. www.cocair/what.p
7. www.tebyan.net/newindex.aspx?pid=173272
8. www.webgradha.com
9. www.tebyan-zn.ir/News-Article/society

اطلاعیه د افغانستان بانک در مورد گزارش های اعتباری رایگان

به تعقیب فراهم آوری تسهیلات در راستای دسترسی متقاضیان به وجوه مالی؛ اداره ثبت اعتبارات عامه دافغانستان بانک به منظور حمایت از حقوق مشتریان، اینک بار دیگر گزارش اعتباری مشتری را به دسترس مقروضین سکتور بانکی افغانستان قرار می دهد. براساس ماده ۳۹ مقررۀ گزارش دهی اعتبارات مقروضین سکتور بانکی می توانند گزارش اعتباری مشتری (Consumer Reports) را سالانه یک بار طور رایگان از اداره ثبت اعتبارات عامه دریافت نمایند. استفاده از گزارش های اعتباری از جمله حقوق مشتریان به شمار رفته و آنها میتوانند قبل از درخواست به قرضه آن را مطالعه نموده و از دُرست بودن معلومات اعتباری خویش اطمینان حاصل نمایند. همچنان استفاده از گزارش های اعتباری توسط مقروضین در بلند بردن شفافیت، بهبود کیفیت معلومات اعتباری و آگاهی دهی نقش مهم را ایفاء می نماید.

د افغانستان بانک

بانک

ماهنامه د افغانستان بانک

سال نهم، شماره ۹۸، اسد ۱۳۹۴

پول افغانی نماد هویت ملی و نشانه اقتدار ملی افغانستان.
پسی بیاید با استفاده از آن در معاملات و داد و ستد
اقتصادی هویت و اقتدار ملی خود را حفظ نماییم.

